

Til

Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik
Departementet for Fiskeri og Fangst

Sendes alene pr. mail til APN@nanoq.gl og cc. jepa@nanoq.gl samt thra@nanoq.gl

24. januar 2024

Høringsvar - Forslag til Inatsisartutlov om fiskeri

På vegne af Polar Seafood Greenland A/S med tilhørende datter- og associerede selskaber samt familierne Brøns og Salling (herefter PSG) fremsendes hermed høringssvar til forslag til Inatsisartutlov om fiskeri (ny fiskerilov) som ved høringsbrev dateret den 29.11.2023 sammen med bemærkninger til lovforslag blev sendt i høring.

1.0 Hovedkonklusion

På baggrund af den mere detaljerede gennemgang som fremgår nedenfor, skal følgende hovedkonklusioner indledningsvis fremhæves:

1.1 Positive tiltag i lovgivningen og forslag til en stepplan

Åbning for spredning af ejerskab via (grønlandske) investeringsforeninger og pensionskasser er positivt.

Det samme er Indførelsen af IOK for fiskeri efter krabber og hellefisk indenskærs som udenskærs – og det bør sættes i gang.

Vi har sympati for forslaget om at licens til fiskeri fremadrettet alene kan besiddes af aktører der opfylder kravene til grønlandsk tilhørsforhold, men med de rammer der er sat i loven, er det være meget svært at se hvor finansieringen hertil skal komme fra.

1.2 Delvist positivt tiltag

Indførelse af ens vilkår for indhandlingspligt for indenskærs og udenskærs rejefiskeri (25% / produktion 75%) er på papiret en god ide, eftersom økonomien i det indenskærs fiskeri halter. PSG ser dermed velvilligt på forslaget og vil meget gerne medvirke til, at det indenskærs fiskeri efter rejer bliver udviklet. Vi har ressourcerne til at kunne bidrage såvel finansielt, teknisk, salgsmæssigt m.v. og kan dermed i bred forstand tilføre den for udviklingen af dette fiskeri nødvendige know-how.

Direktoratet for Fiskeri og Fangst skylder dog at fremlægge scenarier for den samlede samfundsmæssige effekt, herunder den fulde effekt hvis prisen på skalrejer og TAC'en falder, tab af arbejdspladser i den landbaserede produktion samt behovet for færre fiskere i det indenskærs fiskeri efter hellefisk ved indførelse af IOK.

Ydermere skylder Direktoratet for Fiskeri og Fangst at fremlægge beregninger der dels viser hvor stor en

finansiering og dermed gældsætning der rent faktisk skal til for at sikre den fulde effekt af forslaget – dels at anvise hvor den finansiering skal komme fra.

Eftersom PSG

- ikke kan deltage i fornyelsen af det indenskærs rejefiskeri hverken direkte eller indirekte grundet bestemmelserne om at indirekte ejerskab skal medregnes i opgørelse af kvoteloft,
- priserne på søkogte rejer vil falde, også mere end forudsat, og
- Koncernens rejefabrik i Aasiaat vil blive lukket

kan vi ikke støtte forslaget i den udformning som det samlede lovudkastet har.

1.3 Stepplan

Ud over indførelse af de tiltag der fremgår under pkt. 1.1., og 1.2 forudsat at PSG kan medvirke finansielt til udviklingen af det indenskærs fiskeri efter rejer, herunder at det i den nuværende fiskerilov fastsætte kvoteloft bibeholdes, bestemmelserne om indirekte ejerskab fjernes og at loven ikke forskelsbehandler mellem offentligt ejede selskaber, privatejede selskaber og personer, så anbefaler PSG at vedtagelsen af resten af lovgivningen udskydes indtil der er udarbejdet retvisende scenarier for de samfundsøkonomiske effekter og efter der har været en lang høringsproces herunder offentlige høringer og inddragelse af alle interessenter forinden en endelig revideret lovgivning så udformes eftersom udkastet til ny fiskerilov som den foreligger nu, vil få en voldsom negativ effekt på den grønlandske samfundsøkonomi.

Det skal i relation hertil navnlig bemærkes at Fiskerikommissionens anbefaling var at:

...særligt det havgående fiskeri i sin nuværende form på mange måder lever op til kommissionens anbefalinger...Kommissionen kan på baggrund af de gennemførte analyser ikke anbefale markante tiltag som medfører spredning af udnyttelsesretten fordi sådanne tiltag indebærer en risiko for betydelig forringelse af det samfundsmæssige udbytte ¹.

Vi er helt på linje med Fiskerikommissionen – det størst mulige samfundsmæssige udbytte sikres ved at friholde det eksisterende havgående fiskeri for indskrænkninger.

Vores forslag bundet også i, at der i Holdbarheds- og Vækstplan 2, blev rejst et klart faresignal:

"Set i lyset af rejefiskeriets enorme samfundsøkonomiske betydning, er det afgørende at der foreligger grundige analyser af de økonomiske konsekvenser af kommende ændringsforslag af rejefiskeriet og beskrivelse heraf"².

Vi mener ikke at de beregninger der ligger til grund for konsekvenserne af loven er retvisende. De er mangelfulde og en række afledte effekter er slet ikke belyst.

1.4. Alternativt

Ifald ovenstående anbefalinger ikke kan efterkommes, så bør loven ændres således at

- kvoteloftet løftes således der gælder samme regler for selskaber, personer og offentligt ejede selskaber

¹ Fiskerikommissionens betænkning side 21

² Holdbarheds- og Vækstplan 2, november 2023 side 64.

- Indirekte ejerskab skal gøres muligt i finansieringsmæssige øjemed (ikke medgå ved opgørelse af kvoteloft)
- bestemmelsen om opgørelse af indirekte ejerskab for personer herunder begrebet "nærtstående" skal fjernes
- Kvoteloftsbestemmelser og mulighed for opsigelse af kvoteandel skal tidligst have effekt 25 år efter lovens vedtagelse, og
- der bør desuden indsættes objektive og saglige kriterier i loven for opsigelse af kvoteandele således aktørerne i fiskeriet kan agere i overensstemmelse dermed – alt andet vil være at skabe yderligere usikkerhed omkring rammevilkårene for fiskerierhvervet og åbne op for at der tages usaglige hensyn ved opsigelse.

1.5. Konsekvens hvis lovudkastet vedtages

Bemærkningerne til lovforslaget og vores beregninger viser at det er meget betydelige mængder kvote der samlet skal tvangssælges hvis lovforslaget bliver vedtaget³:

	Andel der skal sælges	Skal sælges ifølge bemærkningerne
Rejer	≈14%	13%
Hellefisk	≈13%	9%
Krabber	≈11%	6%

Gennemføres loven i sin nuværende fremlagte udgave vil det efter vores vurdering, allerede ved fremsættelsen af lovforslaget være grundlag for at sagsøge ministeren for fiskeri og fangst, for brud på grundlovens § 73 om ekspropriation, idet lovforslaget ikke lægger op til fuld erstatning for indgreb mod PSG og andre privatejede rederier.

Ydermere vil PSG og andre privatejede rederier i yderste fald skulle anlægge erstatningssager mod Naalakkersuisut for et betydeligt milliardbeløb grundet ulovlig ekspropriation.

Afslutningsvis - hvis loven ukritisk bare vedtages som fremlagt - så vil fiskeriloven gøre Grønland fattigere og vil koste mange arbejdspladser.

--00--

³ Vores beregning f.s.v.a. hellefisk er baseret på faktisk fiskeri de 3 bedste ud af de seneste 5 år. For krabber er vores tal baseret på de officielle fangsttal for 2019-2022 og første halvdel af 2023.

2. Uddybende til hovedkonklusionen

2.1 Den historiske udvikling i det grønlandske fiskerierhverv

Det er væsentligt kort at skitsere den historiske udvikling i det grønlandske rejefiskeri som er langt det vigtigste fiskeri i de grønlandske farvande.

Lige siden rejefiskeriets begyndelse har der været debat om, hvordan man skulle prioritere private og offentlige aktørers mulighed for at udnytte rejeressourcen omkring Grønland og om, hvordan man sikrede et økonomisk bæredygtigt rejefiskeri kombineret med lokal beskæftigelse til vands og til lands.

Derfor har de offentligt ejede trawlere og fabrikker traditionelt haft en begunstiget særstatus i Grønland, hvilket udkastet til ny fiskerilov fortsat lægger op til, mens det private fiskeri har været underlagt stramme og skiftende rammevilkår.

Når der alligevel er et levedygtigt, privat funderet rejefiskeri i Grønland i dag, skyldes det i al væsentlighed, at man dels har fået ro om rammevilkårene – og at denne stabilitet har medført, at de private rederier løbende har formået at indføre mere effektive processer og kunnet foretage langsigtede investeringer.

Særligt PSG har gennem knap 40 års eksistens formået at overleve, opbygge en større flåde, udvidet de fiskerimæssige aktiviteter til andre arter og været i stand til at opbygge et globalt brand, hvilket uddybes nedenfor.

Der vil altid være forskellige udlægninger af, hvad man kan lære af historien. Men det burde være hævet over enhver tvivl, at der op gennem 1980'erne systematisk blev begået en række politiske fodfejl i forvaltningen af rejefiskeriet – navnlig den politisk motiverede fordeling af licenser uden der blev taget højde for det økonomiske og biologiske grundlag. Det var lige ved at koste erhvervet livet, og både Landskassen og daværende delvist hjemmestyreejede Nuna Bank var yderst presset økonomisk. .

Indførelsen af tidsbegrænsede kvoter i 1990 medførte en betydelig udvikling af det grønlandske fiskeri.

Op til lovens vedtagelse var der overinvesteret i tonnage, hvor mange projekter blev søsat på baggrund af politisk motiverede, udstedte licenser, finansiering via tilskud fra de værfter der skulle bygge nye fartøjer og Nuna Bank der som delvist hjemmestyreejet ikke så det som sin opgave at vurdere om der var biologisk bæredygtighed bag udstedelse af nye licenser, hvorfor man finansierede mange af nybygningerne.

Antallet af fartøjer skulle derfor i kraft af en faldende TAC samt manglende rentabilitet reduceres hvilket primært fandt sted ved at det Grønlandske hjemmestyre afsatte et trecifret millionbeløb til kondemneringsordning for at få solgt tonnage ud af det grønlandske rejefiskeri samt – via Nuna Bank – at gennemtvinge fusioner af havgående rederier, der med sammenlagte kvoter kunne opnå et økonomisk bæredygtigt fiskeri.

Siden denne tilpasning har der reelt ikke været en konkurs i det Grønlandske rejefiskeri. I stedet har der siden halvfemserne været en konstant konsolidering og professionalisering af fiskeriet, hvor PSG er blevet den væsentligste privatejede aktør.

Det havgående rejefiskeri der eksisterer i dag, er betydeligt mere effektivitet og robust end på tidspunktet for krisen i fiskeriet. Den større rentabilitet har selvsagt også medført øgede skatteindtægter for Selvstyret, mulighed for at foretage store investeringer i det havgående fiskeri samt investeringer på land.

Fiskeriet foretages i dag ofte fra store, effektive trawlere, der har afskrivningsperioder på 20 - 25 år og hvor mangeårig erfaring og know how har medført en støt stigende konsolidering som bl.a. også har haft den betydning, at rederierne i de år hvor der har været en faldende TAC, har været i stand til at tilpasse aktiviteten for efterfølgende at kunne ekspandere igen i takt med at den biologiske rådgivning har medført en stigende TAC – dette uden offentlige tilskud.

Lovudkastet tager hårdt fat overfor de privatejede rederier og skaber usikkerhed for rederier og banker, og underminerer et erhverv, der sikrer en betydelig indtægt til Grønland, og som danner grundlag for mange menneskers liv og beskæftigelse.

Fiskerierhvervet er det eneste, udover bloktilskuddet, der kan bidrage i nævneværdig grad til de offentlige kasser. Det er derfor afgørende man forstærker, den udvikling i fiskeriet, der sikrer biologisk, økonomisk og social bæredygtighed, så erhvervet fortsat kan bidrage til samfundet.

Lovudkastet vil hvis det vedtages styrke fiskerierhvervet ved indførelse af IOK, men vil være ødelæggende hvis kvotelofter og tidsbegrænsede kvotetildelinger vedtages.

Store omlægninger kan betyde store tab af værdier for samfundet, og forhindre udviklingen af velfærdssamfundet. Grønland risikerer et gigantisk tab af både finansiering og viden, som det kan tage mange år at erstatte eftersom de mest effektive rederier trods alt har brugt mere end 30 år på at udvikle og konsolidere sig.

2.2 PSG – en Grønlandsk erhvervssucces

PSG blev etableret som et rent salgsselskab tilbage i 1984 for en række grønlandske rederier.

Da kollapset i rejefiskeriet var en realitet i 1989 og 1990 som beskrevet ovenfor, gik de fleste af de bagvedliggende rederier konkurs, og Nuna Bank overtog, som finansieringskilde, rederierne og samlede disse i selskabet kaldet Polar Seafood Trawl, som banken ejede og drev i en kort årrække inden det blev solgt til tre private aktionærer, Anders Brøns, Jens Salling og Hans Pavia Egede.

Aktierne havde forinden været udbudt til de oprindelige aktionærer i de konkursramte selskaber, men det var kun ovennævnte, der på det tidspunkt kunne og ville købe aktier i selskabet, da banken forlangte kontant betaling derfor.

Familierne Brøns og Salling står i dag som ejere i spidsen for koncernen.

I forbindelse med rekonstruktionen blev samtlige kvoter værdisat, og PSG har således selv erhvervet alle kvoter koncernen ejer.

PSG har i dag en lang række fartøjer i det grønlandsk fiskeri og koncernen driver rejeproduktion i Nuuk (siden 1997) og i Aasiaat (siden 2007). Ydermere foretager vi indhandling og produktion af hellefisk i Uummannaq, Upernavik og Rodebay fra tre produktionsanlæg, der er etableret i samarbejde med lokale

fiskere og fangere. Vi er tillige medejer af et indhandlingsanlæg i Maniitsoq, der primært indhandler torsk.

Ved kontinuerlige investeringer og opbygning af en mangeårig know-how om trawlerdrift, produktion og salg m.v. er koncernen i dag særdeles robust og har været i stand til at bidrage betydeligt til udviklingen af det grønlandske fiskerierhverv og har tilført det grønlandske samfund store økonomisk bidrag i form af lønninger, skatter og afgifter.

PSG stod foran at foretage yderligere store investeringer i det grønlandske fiskeri, men samtlige større investeringer er af gode grunde nu sat på hold indtil den endelige udgave af fiskeriloven er vedtaget og konsekvenserne for PSG kan estimeres.

2.2.1 PSG's betydning for det grønlandske samfund

Polar beskæftiger i dag i alt hvad der svarer til ca. 730 årsværk i Grønland alene. Hertil kommer salgs- og produktionsafdelinger i Danmark og Europa svarende til ca. 350 årsværk. Hovedparten af vores ansatte er timelønnede fabriksarbejdere eller besætningsmedlemmer/officerer på vores fartøjer.

PSG har efter snart 40 år i branchen over tid formået at opbygge et stærkt internationalt brand, centreret om vores navn og isbjørne-logoet, og vi ved fra f.eks. vores kinesiske kunder, at vores produkter betragtes som en mærkevarer og at produkternes tilknytningen til Grønland har en meget stor betydning.

I 2022 udgjorde PSG's samlede lønsum og indhandling i Grønland en lille mia. Heraf blev der i alt i A-skatter m.v. betalt 197 mio. til landskassen, hvorefter der blev udbetalt 756 mio. i løn og indhandling efter skat. Koncernen betalte en samlet ressource- og indhandlingsafgift på 186 mio. ud over de 61 mio. som koncernen betalte i selskabsskatter m.v.

I alt betalte koncernen dermed direkte til landskassen 445 mio. hvortil så kommer de afledte effekter af, at der er udbetalt 756 mio. efter skat til vores medarbejdere og de fiskere og fangere der har indhandlet til os - et beløb som for langt hovedpartens vedkommende er brugt på forbrug i Grønland og dermed er gledet videre ud i den grønlandske økonomi og det grønlandske samfund.

Vi er stolte af, at vi samlet set er i stand til år efter år at holde vores fartøjer og fabrikker kørende på et meget højt og effektivt niveau der muliggør at vi kan betale et meget stort bidrag tilbage til det grønlandske samfund samt medvirke til, at vores dygtige grønlandske medarbejdere kan udvikles og videreuddannes.

2.2.2 Know-how og investeringsmæssige muligheder

I dag er rejefiskeriet en højteknologisk industri, og PSG har igennem årene været i stand til at investere enorme summer i både fartøjer og udvikling af know-how. Ligeledes har vi formået at tilegne os en unik ekspertise indenfor trawlerdrift, produktion, logistik og salg – eksperter, som andre ikke umiddelbart kan kopiere.

PSG har været den største igangsætter af andre fiskerier og det er således i særdeleshed PSG der har opbygget fiskeriet efter hellefisk, rød fisk, makrel, lodde og torskefiskeriet i Barentshavet. Der har således været et betydeligt merafkast af PSG's konsolidering ved at vi har haft de nødvendige finansielle muskler og know-how, samt ikke mindst entreprenørånden til at igangsætte disse aktiviteter enten i eget regi eller sammen med andre parter, f.eks. Sigguk A/S, Imartuneq Trawl A/S, Brdr. Siegstad ApS og Polar Pelagic m.fl., som ikke var blevet realiseret, hvis ikke PSG havde været med eftersom flere af disse aktører, da de fik tildelt kvoter ganske enkelt ikke kunne løfte projekterne hverken fagligt eller økonomisk uden bistand fra os.

Disse aktiviteter har afledt nye arbejdspladser både til lands og til vands og deraf stigende indkomst- og A-skatter og ressourceafgifter til landskassen.

PSG har således aldrig blot "puget til sig" men har geninvesteret størstedelen af overskuddene, der løbende er realiseret -via dygtighed og godt købmanskab - i det Grønlandske fiskeri.

Størrelse forpligter og vi mener i alt beskedenhed at det grønlandske fiskeris udvikling siden 1990'erne ikke ville være så fremskreden som det er i dag uden PSG's stærke tilstedeværelse.

Det kræver stærke aktører i fiskeriet for at kunne udvikle erhvervet, og som også i modgangstider er i stand til at stå imod.

En amputering af de privatejede rederier i Grønland er dermed det samme som at sætte udviklingen af nye forretningsområder i stå og en del af den know-how og ekspertise der skal til for at såvel eksisterende som nystartede rederier kan overleve kan, hvis loven gennemføres som fremlagt, ikke blot "hentes" hos f.eks. PSG – det forhindrer lovgivningen, når den medregner indirekte ejerskab i beregningen af kvoteandele, hvilket uddybes nedenfor.

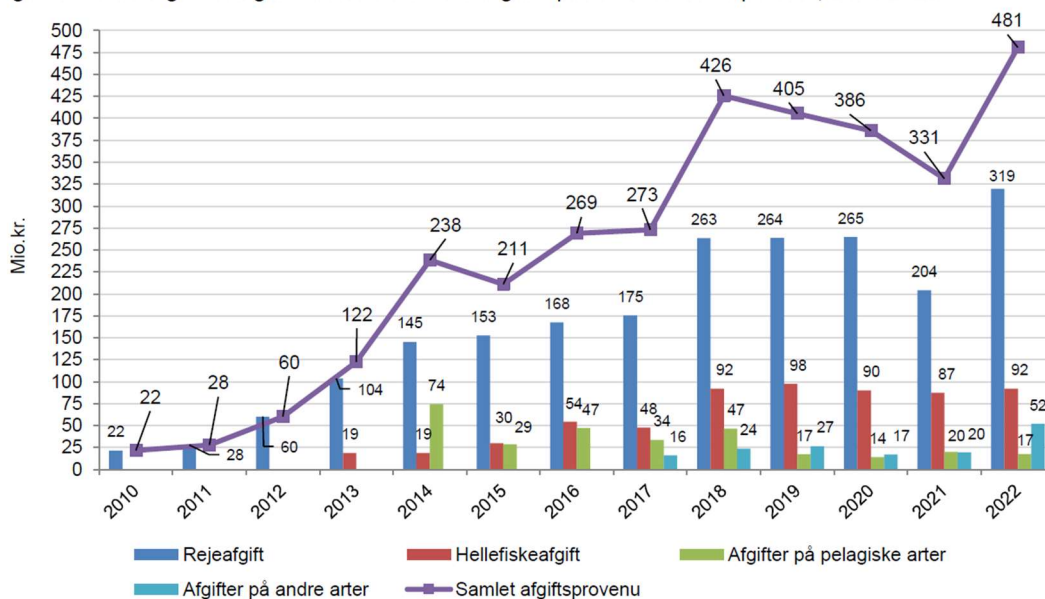
2.3 Ændring af rammevilkår

Udkastet til ny fiskerilov ændrer rammevilkårene for den vigtigste industri i Grønland, som ellers har været underlagt stabile lovgivningsmæssige rammer siden 1990. Inden da var fiskerierhvervet i mange år en udgift for først staten siden Hjemmestyret. Omlægningen af rejefiskeriet med 1990 loven betød, at fiskerierhvervet gik fra at være en udgiftspost til at blive en betydelig indtægtskilde for samfundet.

Stabile rammevilkår er alfa og omega i et retssamfund således at private interesser i tillid hertil kan investere langsigtet og kan skaffe finansiering dertil.

Stabile rammevilkår har medført en støt stigende offentlig indtægt fra ressourcerenteafgifter:

Figur 4.3: Offentlige indtægter fra ressourcerenteafgifter på fiskeriet fordelt på arter, 2010-2022.

Kilde: Skattestyrelsen.

Udkastet til ny fiskerilov ændrer fundamentalt på rammevilkårene og truer dermed indtægterne fra ressourcerenteafgifterne.

I Holdbarheds- og Vækstplan 2, blev der rejst et klart faresignal:

”Set i lyset af rejefiskeriets enorme samfundsøkonomiske betydning, er det afgørende at der foreligger grundige analyser af de økonomiske konsekvenser af kommende ændringsforslag af rejefiskeriet og beskrivelse heraf”⁴.

Vi mener ikke at de beregninger der ligger til grund for konsekvenserne af loven er retvisende. De er mangelfulde og en række afledte effekter er slet ikke belyst.

3.0 Udkast til fiskerilov

3.1 Overordnede målsætning med lovgivning ift. fiskerikommissionens betænkning

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget at Naalakkersuitsut har et ønske om at mindske koncentrationen i ejerskabet til fiskerirettighederne.

Ønsket skyldes en opfattelse hos Naalakkersuitsut om, at ressourcer, som har så vital betydning for befolkningen, ikke bør overdrages permanent til privatpersoner eller selskaber. Ressourcerne er, som det fremgår af forslaget formålsbestemmelse, samfundets ejendom, som stilles til rådighed for udnyttelse af aktører i fiskeriet for en periode.

”Økonomiske analyser har imidlertid dokumenteret, at fiskeriet, som bidrager mest til velfærden, er det fiskeri, i hvilket der er sket den største koncentration af fartøjer, og at en spredning af fiskeriet på flere fartøjer vil medføre en forringelse af dette bidrag. Dette forhold gælder særligt i rejefiskeriet, men kan overføres på andre fiskerier også.

På baggrund af analyserne har Naalakkersuitsut valgt at finde andre muligheder for at sikre spredning i ejerskabet”⁵.

Med andre ord – ønsket om at sprede ejerskabet er ikke begrundet i en forbedring af samfundsøkonomien eller et ønske om en bedre forvaltning og afkast på naturens ressourcer, men alene et ønske om at ramme de største privatejede rederier i Grønland.

Fiskerikommissionens betænkning fra juli 2021 ligger til grund for det arbejde som nu er udmøntet i udkastet til ny fiskerilov, men en række væsentlige anbefalinger er ikke fulgt indenfor det havgående rejefiskeri.

Kommissionen konkluderer via sine analyser at *særligt det havgående fiskeri i sin nuværende form på mange måder lever op til kommissionens anbefalinger...Kommissionen kan på baggrund af de gennemførte analyser ikke anbefale markante tiltag som medfører spredning af udnyttelsesretten fordi sådanne tiltag indebærer en risiko for betydelig forringelse af det samfundsmæssige udbytte*⁶.

⁴ Holdbarheds- og Vækstplan 2, november 2023 side 64.

⁵ Bemærkningerne til loven – side 5.

⁶ Fiskerikommissionens betænkning side 21

Kommissionens kommissorie pålagde dog kommissionen, at den skulle undersøge muligheder for spredning, hvor kommissionen så på to mulige veje.

Som den ene anbefalede kommissionen, at der indføres ændringer i lovgivningen der giver mulighed for at almindelige borgere kan investere i fiskeriselskaber, eks. via finansieringsselskaber eller pensionselskaber – en anbefaling vi bakker varmt op.

Kommissionen så også på en anden vej – at sætte grænser for rederiernes og de personlige ejeres adgang til udnyttelse af ressourcerne ved sænkelse af kvoteloftet.

Herom angav kommissionen at ifald det politisk anses hensigtsmæssigt at skabe grundlag for spredning af udnyttelsesretten, at kvoteloftet for såvel rederier som enkeltpersoner fastsættes til 20% hvori indirekte ejerskab burde medregnes. Kommissionen anbefalede ikke en særstatus for offentligt ejede selskaber.

Et mindretal i kommissionen anbefalede en uændret procentdel. Kommissionen påpegede i denne sammenhæng, at få rederier ville skulle afgive væsentlige kvoteandele for at leve op til disse regler og at det må anses for et særdeles alvorligt indgreb, hvorfor kommissionen anbefalede at en beslutning om at indføre reglerne ledsages af en overgangsordning på 15 år og at der indhentes en nærmere juridisk vurdering af holdbarheden af overgangsreglerne.

Vi kan konstatere at kommissionens anbefalinger ikke er fulgt.

Kvoteloftet for juridiske personer er godt nok fastsat til 20% (rejefiskeri) men kun på 10% for enkeltpersoner. Royal Greenland's kvoteloft f.s.v.a. rejser bibeholdes på 33,33% og dermed freder Departementet for Fiskeri og Fangst offentligt ejet virksomhed og dermed er det alene de privatejede rederier og enkeltpersoner Departementet for Fiskeri og Fangst mener rettigheder skal fratages.

Overgangsordningen er alene 10 år og den af fiskerikommissionen anbefalede juridiske vurdering er os bekendt ikke udarbejdet. Den er i hvert et tilfælde ikke fremlagt.

Såvel kvoteloftet som den korte overgangsordning er økonomisk byrdefuld for de privatejede rederier og enkeltpersoner, navnlig for PSG og ejerne bag.

Konsekvenserne fremgår andet steds i høringsvaret og gennemføres lovudkastet som fremlagt ser PSG ikke anden mulighed end at fremsætte et meget stort erstatningskrav.

3.2. Lovens øvrige overordnede formål

Polar Seafood mener at fiskeressourcerne er det Grønlandske samfunds sådan at forstå at udnyttelsen deraf skal komme det grønlandske samfund mest muligt til gavn og at loven dermed bør sikre at samfundet får det størst mulige langsigtede økonomiske udbytte ud af fiskeriet samtidig med at der skabes sammenhængende og stabile rammebetingelser for fiskerierhvervet. Det formål er opfyldt i det eksisterende fiskeri jf. udviklingen i den samlede ressourcerentebetaling angivet ovenfor.

Vi er enige i at der bør lægges vægt på at fiskeressourcerne udnyttes bæredygtigt og at bestandene opretholdes på et niveau hvor de er i stand til at give det maksimale langsigtede bæredygtige udbytte⁷.

⁷ Forslag til lov om fiskeri, §1, stk.,1

Lovudkastet sikrer dog på ingen måde disse overordnede målsætninger.

3.2.1. Størst mulige samfundsmæssige udbytte – opgør med de tidsbegrænsede licenser

Det kritiske element er den periode som skal gå inden lovens fulde omfang indføres, hvilke kriterier der vil blive lagt til grund for en eventuel opsigelse af kvoteandele og med hvilken frist man fra samfundets side kan opsigte kvoteandele – eftersom navnlig det havgående fiskeri er investeringsmæssigt tungt og hvor nye trawlere afskrives over 20-25 år.

Som det fremgår ovenfor, så reformerede man fiskeriet i 1990'erne ved at gøre de havgående licenser omsættelige og tidsbegrænsede. Dette er helt grundlæggende årsagen til at fiskerierhvervet navnlig efter rejer, har været inden i en konstant bæredygtig økonomisk udvikling siden, eftersom bestemmelserne sikrede en koncentration af ejerskab og dermed en mere effektiv flådeudnyttelse og drift og en bedre rentabilitet i fiskeriet.

Udviklingen blev støttet af, at licenserne kunne anvendes til at finansiere de nødvendige investeringer, da de kunne stilles som sikkerhed hos de långivende pengeinstitutter.

Praksis har siden 1990 været, at ingen tidsbegrænsede licenser efter et behørigt varsel er gjort tidsbegrænsede. Denne ganske fornuftige forvaltning har medført, at finansiering af nye trawlere m.v. har kunnet lade sig gøre til fornuftige renter, og at landskassen i takt med et effektiviseret fiskeri har kunnet modtage et større og større provenu fra fiskeriafgifterne – i 2022 alene ca. 480 mio.

Med udkastet til ny fiskerilov (§ 34) ønsker man at gøre op med det tidsbegrænsede element ved at man med et varsel som svarer til kvoteandelsperioden kan opsigte en kvoteandel, hvor opsigelsen pr. år dog højst kan omfatte 20%.

Overgangsordningen gælder ikke reglerne om opsigelse af kvoteandele. Dermed kan Naalakkersuisut umiddelbart efter lovens vedtagelse opsigte kvoteandele. Det fremgår ikke om opsigelse er 20% af hver kvote, den samlede direkte kvote eller af den samlede direkte og indirekte kvote lagt sammen, men resultatet er, at de nuværende rederier i år 16 kan stå fuldstændig uden kvoter – det er i vores optik fuldstændigt uholdbart og klart i strid med grundlovens bestemmelser om ekspropriation.

Såvel loven som bemærkningerne er tavse omkring hvilke kriterier der vil blive lagt til grund for en opsigelse ud over at en opsigelse skal følge almindelige forvaltningsmæssige principper.

Det er helt uforståeligt at Departementet for Fiskeri og Fangst dermed lader det være op til det politiske system at bestemme om en kvoteandel skal opsiges eller ej. Historien skræmmer, og tidligere var tildeling af licenser jo politisk bestemt – uden objektive og saglige kriterier fastlagt i loven, risikere man at opsigelse af kvoteandele finder sted af politiske årsager.

Der bør indsættes objektive og saglige kriterier i loven for opsigelse af kvoteandele således aktørerne i fiskeriet kan agere i overensstemmelse dermed – alt andet vil være at skabe yderligere usikkerhed omkring rammevilkårene for fiskerierhvervet og åbne op for at der tages usaglige hensyn ved opsigelse.

3.2.2 Biologisk bæredygtighed

Ingen ansvarlig deltager i det grønlandske fiskeri kan sætte spørgsmålstegn ved, at fiskeri skal foretages på et biologisk bæredygtigt grundlag. Måden hvorpå den årlige TAC for rejer fastsættes med en

udjævningsmekanisme for at gøre udsvingene mindre år for år er f.eks. forbilledlig og bør indføres for alt kvoteret fiskeri i Grønland.

Måden hvorpå man de senere år relativt ukritisk har udstedt licenser til det indenskærs fiskeri efter hellefisk er til gengæld meget uhensigtsmæssig. Fiskeriet er ikke foregået på et bæredygtigt grundlag siden 2013⁸ og man bør fra politisk side sikre at der ikke udstedes licenser til flere end der er et bæredygtigt grundlag for, både økonomisk men så sandelig også biologisk.

PSG har igennem vores virke igennem mange år netop søgt at medvirke til at fiskeri sker på et bæredygtigt grundlag eftersom vi har forventning om at være i fiskeriet i mange år. Kortsigtet profit må for os aldrig gå før hensynet til bæredygtighed.

Men hensigten med loven er bl.a. at sprede ejerskabet til kvoter. En spredning af ejerskabet vi efter vores opfattelse medfører bl.a. tyndt kapitaliserede selskaber og med mulighed for lovgiver at inddrage kvoteandele, kan man frygte at nye aktører vægter egne kortsigtede økonomiske målsætninger højere end langsigtede bæredygtige målsætninger. En presset økonomi vil alt andet lige modvirke hensynet til biomassen.

Hvis (når) nye aktører indser at de vil komme i klemme, hvis TAC'en eller andre kvoter skal reduceres, eller der kommer prisfald, så vil der komme et pres mod ikke at følge den biologiske rådgivning, da det kan være et spørgsmål om overlevelse for rederierne. Et pres som det kan være vanskeligt politisk at stå imod. Historien viser, at man tidligere har brugt fastsættelse af kvoter og udstedelse af licenser som led i et politisk ønske om at tilgodese egne politiske mål og støtter – og ved den seneste krise i fiskeriet endte det jo med at landskassen via en dyr kondemneringsordning var nødsaget til at træde til.

De eksisterende rederier har derimod de økonomiske muskler til at stå imod de udsving der vil være i kvotegrundlaget og kan holde til eks. at tage tonnage ud af fiskeriet ifald kvotegrundlaget ikke er til stede i en periode – det kan et mindre rederi med f.eks. et fartøj ikke holde til.

Ønsket om økologisk bæredygtighed styrkes dermed ikke ved at sprede ejerskabet af kvoter ud på flere aktører i rejefiskeriet – det vil være kontraproduktivt – så Departementet for Fiskeri og Fangst bør rette sig efter fiskerikommissionens anbefaling og ikke indføre kvoteloft for andre arter end rejer og kvoteloftet på rejer bør bibeholdes på det nuværende niveau hvor der ikke forskelsbehandles mellem private og offentligt ejede rederier.

Omvendt så er vi enige i, at indførelse af IOK vil have en positiv indflydelse på biomassen i det indenskærs fiskeri efter hellefisk.

3.2.3 Økonomisk bæredygtighed

Indførelse af IOK i fiskeriet efter hellefisk vil på sigt medføre større økonomisk bæredygtighed i dette fiskeri, navnlig i den indenskærs del. Som lovgiver indså ved indførelsen af fiskeriloven i 1990, så vil det betyde at licenserne bliver samlet hos færre, større aktører, hvilket sikre en mere effektiv udnyttelse af fartøjer og drift og dermed også bedre rentabilitet i fiskeriet. Udviklingen vil måske også kunne understøtte, at licenserne vil kunne anvendes til at finansiere de nødvendige investeringer, da de vil kunne stilles som sikkerhed hos de långivende pengeinstitutter.

⁸ Fiskerikommissionens betænkning side 146 (vedr. hellefiskeri i område 47).

Ud over indførelse af IOK i fiskeriet efter hellefisk så er det eneste andet tiltag i lovudkastet der bidrager til øget rentabilitet i fiskeriet nedsættelse af den andel det indenskærs rejefiskeri skal indhandle til 25%. Konsekvenserne for den landbaserede industri og tab af arbejdspladser er berørt andet steds, og det samme er den negative påvirkning af prisen for søkogte rejer.

Men vi opfordrer til at man går hele vejen og tillige ændrer i indhandlingspligt for hellefisk fra den havgående flåde. Dette vil bidrage med øget omsætning, A-skat, overskud og ressourceafgift fra fiskeriet.

Det vil i mindre omfang gå ud over arbejdspladser i land, eftersom mængden er begrænset og den landbaserede forarbejdningsproces er beskeden. Departementet for Fiskeri og Fangst mener jo at de mennesker der mister deres job kan få anden og bedre aflønnet beskæftigelse - så der er vel ingen grund til ikke at gøre det, eftersom fiskerierhvervet vil få en bedre økonomi og det samme vil landskassen grundet stigende indtægter fra ressourceafgiften – hvis vel og mærke de ansatte i de landbaserede arbejdspladser kan finde anden beskæftigelse – det betvivler vi dog.

3.2.4 Social bæredygtighed

Hensynet til social bæredygtighed er ikke tilgodeset i lovudkastet.

Man angiver i bemærkningerne at indførelse af ændret indhandlingspligt i det indenskærs rejefiskeri medfører tab af ca. 35 årsværk og at der samlet vil ske et fald i beskæftigelsen på rejefabrikkerne med ca. 140 årsværk. Hertil kommer yderligere 300 årsværk ved indførelse af IOK i det indenskærs fiskeri efter hellefisk.

Vi har nedenfor redegjort for effekterne af en lukning af vores rejefabrik i Aasiaat, og vores beregninger understøtter det beregnede antal tabte arbejdspladser på fabrikkerne.

Men man glemmer behændigt de afledte effekter på følgerhverv ved at en fabrik lukker og at yderligere 300 årsværk mistes i fiskeriet (vi forudsætter på linje med fiskerikommissionen at det tal er væsentligt højere, helt op til 700) – og det er direkte uartig at man lakonisk i bemærkningerne til loven blot angiver at den arbejdskraft der "frigøres", på sigt vil finde alternativ beskæftigelse og dermed bidrage til værdiskabelsen i andre erhverv og lægger en arbitrær antagelse ind om at 75% af dem der mister deres arbejde vil kunne finde anden beskæftigelse til en årsløn på tkr. 300. Det er rigtige mennesker og familier man her berører og lukning af fabrikker og færre beskæftigede vil ramme meget hårdt i navnlig diskoområdet og Nordgrønland.

Hvilke jobs er det disse mennesker der for flertallets vedkommende er ufaglærte kan få? Hvor er der afsat midler til omskoling til andre erhverv? Hvor skal disse mennesker og deres familier flytte hen når de nordlige byer og bygder rammes hårdt? Der er slet ikke redegjort for disse voldsomme konsekvenser og loven har i vores optik social slagside ift. de landbaserede arbejdspladser.

Der bør udarbejdes langt mere grundige samfundsøkonomiske beregninger der kommer "hele vejen rundt" og beregningerne bør desuden indeholde scenarier alt efter hvilke forudsætninger der lægges til grund.

3.2.5 Armslængde i forvaltningen

Ingen kan være uenige i at forvaltningen af fiskeriloven skal ske på armslængdeprincipper i forhold til det politiske system.

Politisk indblanding skal undgås og rammevilkårene skal være forståelige og kriterier for omfordelinger være objektive så man som aktør i fiskeriet ved hvilke regler der gælder, så man kan indrette sig derefter.

Desværre er det ikke tilfældet med lovudkastet.

I den nuværende fiskerilov er der hjemmel for Naalakkersuisut til at fastsætte nærmere regler 28 steder hvilket har medført udstedelse af 29 bekendtgørelser.

I udkastet er der lagt op til at Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler 36 steder. Nogle steder giver det mening når der er tale om rene administrative bestemmelser, men på en række afgørende områder bør det ikke være op til Naalakkersuisut, men være en del af lovudkastet.

F.eks. kan Naalakkersuisut fastsætte regler om udstedelse og opretholdelse af licenser samt de dertilhørende vilkår, blandt andet med henblik på at tilpasse fiskeriflådens kapacitet til de disponible fangstmængder (§23). Selv om der er en tilsvarende bestemmelse i den eksisterende fiskerilov så mangler bestemmelsen objektive kriterier, således bestemmelsen ikke anvendes vilkårligt og man f.eks. vil gå efter nogle aktører i fiskeriet og ikke andre.

Naalakkersuisut kan i forhold til andre bestande (end rejer, hellefisk og krabber) eller områder fastsætte nærmere regler om, at en kvote opdeles og fordeles i kvoteandele og herunder fastsætte regler om årskvoter (§28, stk.2). Vi foreslår at loven allerede nu klart definerer tildelingskriterier eks. ift. eksisterende fiskeri.

Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler for omsætning af kvoteandele og årskvoter samt for indberetninger til Naalakkersuisut (§30), men disse er ukendte.

Det fremgår af § 31, at Naalakkersuisut etablerer en udbudsportal til brug for omsætning af kvoteandele og årskvoter, herunder kvoteandele og årskvotemængder som er tilfaldet Naalakkersuisut.

Men ud over at udbud deraf skal ske via licitation så er bestemmelsen tavs omkring udvælgelseskriterier og eftersom Naalakkersuisut er bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om vilkår og kriterier for deltagelse i licitationen åbner man for, at der kan stilles usaglige vilkår og kriterier op eller vilkår og kriterier som alene kan opfyldes af det offentligt ejede selskab Royal Greenland.

Navnlig i en situation hvor Naalakkersuisut selv driver fiskeri i konkurrence med private aktører skal man være overordentlig påpasselig med bestemmelser, der åbner for at man kan stille usaglige krav og vilkår som kan være konkurrenceforvridende, se videre herom nedenfor.

Som angivet ovenfor vedr. § 34, så mangler der objektive kriterier for eventuel opsigelse af kvoteandele. Dette forhold behandles tillige nedenfor.

Loven redegør desuden ikke for kriterierne for de fartøjer, der kan få tilladelse til produktion ombord i det indenskærs fiskeri og disse kriterier er essentielle for at det kan vurderes om Departementet for Fiskeri og Fangsts intention giver mening – sporerne fra etableringen af 79'ere skræmmer.

Loven overdrager således på en lang række afgørende områder kompetencen til at fastsætte regler til Naalakkersuisut, hvilket er i strid med ønsket om iagttagelse af armslængde princippet.

Man bør således udtømmende i loven opstille de vilkår og krav som Naalakkersuisut kan stille ifm. udbud af kvoteandele og årskvoter og der skal af loven fremgå klare og objektive kriterier for eventuel opsigelse af kvoteandele. Hvis man så efterfølgende ønsker at ændre kriterierne, må man ændre loven. Det er ikke mere

end rimeligt og meget mere transparent end nu, hvor vi f.eks. har oplevet at der bliver stillet konkurrenceforvridende krav ved tildeling af ekstra kvoter.

Ifald Departementet for Fiskeri og Fangst ønsker at lægge forhold ind i bekendtgørelser så anbefales det at de vigtigste bekendtgørelser fremlægges samtidig med fremlæggelse af lovudkastet, så alle interessenter kender den samlede lovpakke og konsekvenserne deraf.

3.2.6 Dataindsamling

Vi støtter fuldt ud ønsket om indførelse af klare principper og metoder for dataindsamling og for offentliggørelse af indsamlet materiale. Det vil medvirke til at beslutninger træffes på et faktisk grundlag.

3.3 Konkrete lovbestemmelser

Ud over de bemærkninger vi allerede har fremkommet med ovenfor, følger nedenfor vore supplerende bemærkninger til de mest vigtige bestemmelser.

At vi ikke kommentere på en bestemmelse kan dog ikke tages som et udtryk for at vi er enige i de øvrige bestemmelser, men er blot alene et udtryk for at vi har valgt at koncentrere os om kernebestemmelserne.

3.3.1 §9

Bestemmelsen fastlægger hvilke grønlandske aktører der kan erhverve en licens. Bestemmelsen fastlægger at alle aktører skal være hjemmehørende i Grønland og at bestemmelsen skal gælde alt fiskeri og ikke kun rejefiskeri.

Bestemmelsen udelukker dermed udenlandske interessenter i eks. det udenskærs pelagiske fiskeri hvor der i dag er flere joint ventures hvor udenlandske selskaber bidrager med investeringer og know how.

Eks. har PSG etableret et samarbejde med det islandske baserede Sildarvinnslan Hf. omkring fiskeri efter pelagiske arter, i form af Polar Pelagic A/S. PSG ejer 67% af dette Joint venture.

Det bemærkes at værdien af vores partners andel af selskabet ud fra en simpel indre værdis betragtning baseret på årsregnskabet for 2022 udgør kr. 48 mio. hvortil kommer tab af fremtidige driftsindtægter m.v. Det er således et væsentligt beløb enten PSG eller en anden Grønlandsk aktør skal kunne finansiere for at overtage alene denne ejerandel.

Vi har sympati for forslaget ud fra en betragtning om, at fiskeri ved Grønland skal komme det grønlandske samfund til gode i størst muligt omfang.

Men Departementet for Fiskeri og Fangst redegør på ingen måde for, hvorfra finansieringen til overtagelse af disse ejerandele skal komme samt hvor stort det samlede omfang forventes at udgøre.

Ydermere er "tvangssalg" af ejerandele at sammenligne med ekspropriation hvorfor Landskassen også her kan forvente at blive mødt med væsentlige erstatningskrav som man ikke kvantificerer i bemærkningerne til loven.

3.3.2. §18

Efter den gældende fiskerilovs § 5, stk. 3, skal kvoten for rejer ved Vestgrønland fordeles med 43 % til den kystnære flådekomponent og 57 % til den havgående flådekomponent. Lovforslaget indeholder ingen

lignende bestemmelse, idet lovforslagets § 18 blot bestemmer, at Naalakkersuisut fordeler TAC'erne for hver bestand i kvoter til de forskellige flådekomponenter.

Hvorvidt det er Departementet for Fiskeri og Fangsts intention eller om det er en forglemmelse, er uklart eftersom den tidligere fordeling ikke er omtalt i bemærkningerne.

Det er uvist, hvordan Naalakkersuisut har til hensigt at fordele rejekvoten fremadrettet, og grundet den manglende omtale af ophævelsen i lovforslaget og lovbemærkningerne er det principielt uvist, hvornår ændringen er tiltænkt at få virkning.

Det bemærkes dog, at hvis fordelingen af rejekvoten ender på 50/50 %, vil ejerne af de havgående kvoter miste ca. 12 % af deres samlede kvote.

Forholdet er uddybet nedenfor under afsnittet om erstatningsmæssige forhold.

Departementet for Fiskeri og Fangst må melde klart ud – ønsker man at ændre fordelingsnøglen mellem det indenskærs og det udenskærs fiskeri efter rejser og i så fald hvorledes og med hvor meget?

Departementet for Fiskeri og Fangst må nødvendigvis som en del af lovgivningen fremlægge en præcis beskrivelse af hvorledes den fremtidige fordeling af rejekvoten mellem det indenskærs og udenskærs fiskeri fastlægges – det kan passende ske i tilknytning til § 29, stk. 3 og skal i vores optik fortsat indregne den nuværende fordelingsnøgle (43/57).

En eventuel ændring af fordelingen er i vores optik endnu et eksempel på ekspropriation uden angivelse i loven af, at man er berettiget til erstatning.

3.3.3 §30

Vi finder at bestemmelsen er uklart formuleret og bemærkningerne hjælper ikke stort.

Må en aktør der i dag både har kvote i det indenskærs og udenskærs fiskeri ikke overdrage eller erhverve kvote i det indenskærs henholdsvis det udenskærs fiskeri, ifald aktøren under iagttagelse af reglerne i den nuværende fiskerilov f.eks. har fartøjer der fisker på den indenskærs bestand og samtidig har fartøjer der fisker på den udenskærs bestand? Det kan næppe være Departementet for Fiskeri og Fangsts intention.

Vi formoder at det Departementet for Fiskeri og Fangst ønsker er, at indenskærs kvoter alene kan anvendes til indenskærs fiskeri, hvilket er fornuftigt nok også i lyset af, at Departementet for Fiskeri og Fangst fortsat har behov for at skelne mellem indenskærs- og udenskærs kvoter, ellers kan man ikke matematisk beregne kvoteandele jf. vores bemærkninger til § 18.

Men bestemmelsen er meget uklar og bør skrives om.

I bemærkningerne til § 30 står, *at eftersom indehaveren af en kvoteandel skal leve op til kravene i § 9, vil der alt andet lige kunne være udfordringer i forhold til kreditorer, som ønsker at realisere den sikkerhed (pantet), de har i kvoteandelen – de lever ikke nødvendigvis op til disse krav. Denne udfordring er dog opblødt ved § 9, som giver mulighed for dispensation, sådan at en kreditor, som erhverver kvoteandel, og som ikke umiddelbart kan videresælge kvoteandelen, i en periode ikke skal leve op til kravene i § 9⁹.*

Dispensationsmuligheden fremgår ikke af § 9 men af §11.

⁹ Bemærkninger til lovforslag om fiskeri side 71.

Departementet for Fiskeri og Fangst ønsker at omfordele ejerskabet til navnlig rejekvoterne der i dag tilhører de private rederier som dermed står til at skulle tvangssælge betydelige værdier. En oplagt finansieringsmulighed vil dermed være de eksisterende rederier.

Men i fald Departementet for Fiskeri og Fangst fastholder grænserne for maksimale kvoteandele i § 32 både ved direkte og indirekte ejerskab, så bør Departementet for Fiskeri og Fangst indrømme en dispensationsmulighed ift. kvoteloftet for kvoter man har tvangssolgt med helt eller delvis sælgerfinansiering.

Ellers kan de nuværende rederier ikke sælge kvote med sælgerfinansiering, men alene mod kontant betaling, eftersom de sikkerheder (pant) man af gode grunde vil forlange gør at den tvangssolgte kvote forsat skal medregnes i opgørelsen af det sælgende rederis kvoter grundet bestemmelsen om indirekte ejerskab.

Ydermere skal der tillige en bestemmelse med i loven der undtager at tvangssolgte kvoter der i en misligholdelsessituation bliver taget tilbage til det sælgende rederi ikke skal medregnes i kvoteloftet. Et muligt salg til andre aktører i en misligholdelsessituation er på ingen måde sikkert eftersom det vil være uvist om der er andre aktører, der kan eller vil betale markedsprisen for kvoten i en sådan situation.

Indrømmes der ikke en klar mulighed herfor – som ikke alene skal baseres på en dispensation udstedt at Naalakkersuisut - klart er hjemlet i loven, vil det ikke være muligt for PSG at sælgerfinansiere kvotesalg grundet kvoteloftet og dermed er den største finansieringskilde for eventuelle nye aktører ikke til stede.

Departementet for Fiskeri og Fangst opfordres til at genoverveje såvel kvoteloftet størrelse samt at tvangssolgte kvoter hvor der er ydet sælger finansiering med sikkerhed i kvote og ejerandele ikke skal medregnes grundet indirekte ejerskab ved opgørelse af kvoteloft.

Tillige bør Departementet for Fiskeri og Fangst åbne mulighed for at man, på linje med pengeinstitutter, kan være ejer (og gøre brug af) kvote man har været nødsaget til at tvangssælge, og efterfølgende må tage retur grundet misligholdelse af en sælgerfinansiering uden at en generhvervet kvote skal medgå i opgørelsen af ens kvoteandele, eks. i en periode på 2-3 år således man har den nødvendige tid til at få denne kvoteandel solgt til anden side igen.

3.3.4 §32

Bestemmelsen er et direkte angreb på de private rederier og navnlig på PSG, mens Naalakkersuisut eget rederi Royal Greenland tildeles en særstatus.

Lovforslaget differentierer nemlig på visse punkter mellem kvotelofte for juridiske personer og offentligt ejede selskaber:

Type af fiskeri	Juridiske personer (§ 32, stk. 1)	Offentligt ejede selskaber (§ 32, stk. 3)
Rejefiskeri ved Vestgrønland	20,00 %	33,33 %
Rejefiskeri ved Østgrønland	33,33 %	33,33 %
Kystnært hellefiskefiskeri ved Vestgrønland, jf. § 28, stk. 1, nr. 4	2,50 %	2,50 %

Krabbefiskeri ved Vestgrønland	17,00 %	17,00 %
Kombineret havgående fiskeri af bestande omfattet af § 28, stk. 1, ved Vestgrønland (kombineret kvoteloft)	20,00 %	40,00 %

Spredning af ejerskabet omfatter dermed ikke de kvoter som det selvstyre ejede selskab Royal Greenland ejer – eftersom deres kvotebesiddelser stort set ikke berøres da selvstyrejede selskaber fortsat må eje store kvoteandele og langt større end privatejede rederier.

Polars samlede rejekvote ejet direkte og indirekte udgør d.d. ca. 31,9% af den udenskærs kvote og 22,9% af den indenskærs. Samlet svarer det til 28% af den samlede kvote hvor det kvoteloft der fremgår, af lovudkastet er maksimeret til 20%.

De to ejerfamilier ejer direkte/indirekte hver især 14,5% af den samlede kvote hvor det kvoteloft der fremgår, af lovudkastet er maksimeret til 10%.

Dermed skal PSG ifald Departementet for Fiskeri og Fangst står fast på det angivne kvoteloft tvangssælge 8 % af kvoten og/eller begge ejerfamilier skal tvangssælge ejerandele svarende til 4,5% af den samlede kvote.

Royal Greenland ejer direkte/indirekte 33,5% af den samlede inden- og udenskærs kvote, og eftersom Naalakkersuisut ejede rederier indrømmes ret til at eje 33,33% så vil lovgivningen ingen reel betydning få for Royal Greenland.

Forskellen i kvoteloftsprocenten gør også, at de rederier som fisker efter rejer og som har PSG med i ejerkredsen bliver ramt ved enten at skulle erhverve ejerandele af PSG eller skal finde en anden investor. Hvor skal den finansiering f.eks. komme fra? Ydermere vil salg af ejerandele betyde, at PSG's know how ej hellere vil være tilgængelig for disse rederier på samme vis som hvis PSG var medejer.

De rederier som har Royal Greenland med i ejerkredsen berøres ikke på samme vis, hvilket efter vores overbevisning klart er konkurrenceforvridning, tangerende til magtfordrejning.

Vi har endnu ikke regnet på, hvad det måtte betyde ifald man fastholder de fremlagte udkast til kvotelofter, men baseret på TAC'en for 2024 så skal PSG og ejere alene tvangssælge ca. 8.000 tons af rejekvoten, hvortil kommer, andre kvoter, fartøjer, ejerandel m.v. Meget konservativt opgjort så medfører det, at der skal tvangssælges kvote, ejerandele og fartøjer for en samlet sum på mellem kr. 500 – 1.000 mio.

Eftersom disse midler næppe kan rejses i Grønland, og PSG er afskåret fra at sælgerfinansiere jf. ovenfor, og mulighed for udenlandsk finansiering fjernes, så vil det forventeligt medføre, at vi ikke kan sælge disse aktiver til markedspris og dermed vil vi blive påført store tab alene på disse tvangssalg.

Hertil kommer et betydeligt driftstab.

Det samlede tab der forventeligt vil udgøre flere milliarder, vil af gode grunde og i takt med at det materialiseres, blive rettet mod Naalakkersuisut.

En lige og fair konkurrence opnås alene hvis rammevilkårene er ens for private og offentlige ejede rederier, hvorfor et kvoteloft bør være det samme for private som for offentlige aktører – på samme vis som det er i dag.

Departementet for Fiskeri og Fangst opfordres derfor på det kraftigste til at kvoteloftet for rejer for privatejede rederier og Royal Greenland A/S er ens, så kvoteloftet fastsættes til eks. 33,33% og at der i stedet for den underlige bestemmelse om "kombineret kvoteloft" i stedet fikses en maksimal kvoteandel på eks. 33,33% for det udenskærs fiskeri efter hellefisk for alle aktører.

Ifald man fastholder bestemmelsen om "kombineret kvoteloft" så må vi insistere på, at privatejede rederier og personer ligesom Royal Greenland A/S, indrømmes et kombineret kvoteloft for bestande ved Vestgrønland på 40%.

3.3.5 §32, stk. 2

I bestemmelsen er angivet de maksimale kvoteandele som kan ejes af enkeltpersoner inklusive deres nærtstående.

Begrebet "nærtstående" er hverken defineret i lovforslagets § 32 eller i forslaget § 3, som indeholder definitioner af begreber anvendt i lovteksten.

I bemærkningerne til § 32 er dog anført:¹⁰ "Ved begrebet "nærtstående" forstås i denne forbindelse slægtninge i op- eller nedstigende linje, søskende og ægtefælle/samlever, og ved begrebet "samlever" forstås i denne sammenhæng en person, med hvem man deler og i to år har delt bolig."

Der er andre steder i lovgivningen, hvor begrebet "nærtstående" anvendes, herunder inden for skatteretten, arveretten og procesretten. Begrebet forstås dog ikke nødvendigvis ens inden for alle retsområder.

Det er derfor afgørende, at et lovforslag som det foreslåede, der gør brug af begrebet, præciserer dets betydning i højere grad, end forslaget lægger op til.

Alternativet er, at der opstår en uklar retstilstand med negativ effekt på de involverede i fiskeriet, og som dertil også vil gøre loven meget vanskelig at anvende i praksis af de relevante myndigheder med retssikkerhedsmæssigt betænkeligheder som direkte konsekvens.

Anvendelsen af begrebet "nærtstående" i lovforslaget giver særligt anledning til følgende spørgsmål, men det kan ikke på det foreliggende grundlag udelukkes, at yderligere spørgsmål vil opstå som følge af lovforslagets uklarhed.

- Omfatter begrebet "nærtstående" en persons halvsøskende?
- Omfatter begrebet "nærtstående" en persons adoptivbørn/adoptivforældre?
- Omfatter begrebet "nærtstående" en persons plejebørn/plejeforældre?
- Omfatter begrebet "nærtstående" en persons søskendebørn?
- Omfatter begrebet "nærtstående" en persons svigerforældre/svigerbørn?

Ovenstående spørgsmål bør efter vores opfattelse afklares ved indsættelse af en præcis og udtømmende definition af begrebet "nærtstående" i lovforslaget.

3.3.5.1 Åbenlys urimelighed

§32, stk. 2 er udover at være uklar også åbenlys urimelig hvilket kan illustreres med følgende eksempler:

¹⁰ Lovbemærkninger, side 75

- F.s.v.a. krabbefiskeri ved Vestgrønland, så ønsker Departementet for Fiskeri og Fangst at fastsætte kvoteloftet til 17% for selskaber og 10% for privatpersoner. PSG's andel udgør (beregnet efter faktisk fiskeri)¹¹ ca. 11% og er dermed under kvoteloftet, men eftersom Bent Salling sammen med sin søster ejer 50% af PSG, så ejer de indirekte 5,5%. Deres far, Jens Salling, ejer personligt 16%. Tilsammen ejer familien Salling således direkte og indirekte 21,5%. Dermed skal der tvangssælges kvote der gør at såvel Jens Salling som Bent og Laila Salling kommer ned på 10%.

Jens Salling fisker i eget regi og for egen risiko uden indblanding fra PSG's side. Indhandling foretages p.t. til PSG. Men hvem vil Departementet for Fiskeri og Fangst påtvinge et tvangssalg? Efter hvilke kriterier? Det er en helt urimelig situation at sætte en familie i.

- Hvis personer der er "nærtstående" jf. ovenstående eksempel og som hver især har opbygget en virksomhed uafhængigt af hinanden under iagttagelse af den eksisterende fiskerilov, så skal deres kvoteandele opgøres under et. Det kan medføre at familiemedlemmer som erhvervsmæssigt intet har med hinanden at gøre, men som har forskellige kvoteandele indenfor samme arter kan blive påtvunget at skulle tvangssælge ejerandele eller kvote.

Men hvorledes har Departementet for Fiskeri og Fangst tænkt sig at regulere den situation, hvis ingen af parterne vil acceptere at de skal tvangssælge – vil Departementet for Fiskeri og Fangst så fastsætte hvem der skal sælge og hvilken andel? Uden klare kriterier er det umuligt at forholde sig til denne helt urimelige situation.

- I en anden situation kan en fisker f.eks. eje 2,5% af kvoten for det kystnære hellefiskefiskeri. Men dermed er der ikke andre der er nærtstående til denne fisker der kan få lov til selv at starte fiskeri efter hellefisk op – uanset hvor dygtig og driftig man end måtte være. Det er helt urimeligt og næppe Departementet for Fiskeri og Fangsts hensigt, at man dermed vil holde dygtige og driftige fiskere ude af fiskeriet.

Vi skal opfordre til, at Departementet for Fiskeri og Fangst fjerner bestemmelsen om at kvoteandelsloft for enkeltpersoner, skal beregnes inklusiv deres nærtstående.

Ydermere skal vi med henvisning til fiskerikommissionens anbefalinger kraftigt opfordre til, at kvoteandelsloftet for enkeltpersoner sættes på samme niveau som gælder for juridiske personer – og kraftigt opfordre til, at juridiske personers kvoteloft skal fastsættes til de samme niveauer som offentligt ejede selskabers og at man dermed ikke via lovgivning indfører konkurrenceforvridende bestemmelser.

3.3.6 § 32 stk. 1, nr. 5

Hermed indføres en regel om at kombineret havgående fiskeri begrænses til 20%. Reglen medfører at hvis man har kvote i rejefiskeriet så har det indflydelse på hvor stor en andel af andet kvoteret fiskeri man så kan deltage i. Reglen medfører at PSG alene kan have en kvoteandel på 20% i det havgående fiskeri efter hellefisk. I dag har PSG via indirekte ejerskab ca. 28% af den havgående hellefiskekvote ved vest, mens ejerfamilierne bag PSG hver især ejer ca. 15% og dermed skal PSG tvangssælge ejerandele eller kvote svarende til 8% af kvoten eftersom PSG fortsat ønsker at eje 20% af rejekvoten.

Igen er der en klar forskelsbehandling eftersom det af Naalakkersuisut ejede Royal Greenland's mulighed for kombineret havgående fiskeri ikke er begrænset til 20%, men det dobbelte – 40%. Der er ingen saglig

¹¹ Vi har anvendt de officielle fangsttal for 2019-2022 og første halvdel af 2023.

begrundelse for denne forskelsbehandling – ud over at Royal Greenland som direkte og indirekte ejer 33,5% af den samlede inden- og udenskærs rejekvote og anslået 48,4% af den havgående hellefiskekvote ved Vestgrønland med et kombineret kvoteloft på 40% stort set ikke berøres $(33,5\%+48,4\%)/2 = 40,95\%$.

Vi må på det kraftigste opfordre til, at bestemmelsen helt fjernes da den ret beset ikke giver mening.

Alternativt skal aktører i det grønlandske havgående fiskeri gives samme rammevilkår i stedet for at selvstyrejede virksomheder gives en fordel, hvilket både er direkte konkurrenceforvridende og også efter vores opfattelse et udtryk for magtfordrejning.

3.3.7 §§33, 34 og 77

Bestemmelserne fastslår, at tidsubegrænsede kvoteandele afskaffes og erstattes af, at licens til rejefiskeri og hellefiskeri meddeles som minimum for 10 år, mens krabbefiskeri meddeles for minimum fem år.

Samtidig kan Naalakkersuisut med et varsel som svarer til kvoteandelsperioden opsiges en kvoteandel, med 20% af den initiale kvoteandel. Kriterierne for opsigelse er ikke angivet, hvilket er behandlet andet steds i dette høringssvar.

§33 og 34 er ikke omfattet af overgangbestemmelsen i § 77 – det er kun reglerne om kvoteloft hvorefter kvoteloftet indføres 10 år efter lovens ikrafttræden f.s.v.a. fiskeri efter rejer og hellefisk og 5 år efter lovens ikrafttræden f.s.v.a. krabber.

Dermed kan Naalakkersuisut straks efter lovens vedtagelse påbegynde opsigelse af kvoteandele med 20% pr. år. Dermed kan de nuværende aktører i reje- og hellefiskeriet stå helt uden kvoter år 15 efter lovens vedtagelse, mens aktører der fisker efter krabber, kan stå uden kvote år 10 efter lovens vedtagelse.

Vi skal kraftigt opfordre til at kvoteandele for krabber behandles på samme vis som rejer og Hellefisk. Der ses ingen saglig grund til at behandle dette fiskeri anderledes.

Vi skal på det kraftigste tillige opfordre til at overgangsbestemmelsen i § 77 minimum bliver 25 år og at adgangen til opsigelse af kvoteandel også medtages af overgangsbestemmelsen således at en opsigelse først kan påbegyndes efter 15 år og da under iagttagelse af kvoteandelsperioden således at eventuel opsigelse først får effekt fra år 25 og frem fra lovens vedtagelse. Det samme bør gælde for krabber.

Hvis dette ikke imødekommes, så er det vores juridiske rådgiveres klare vurdering at disse bestemmelser i loven er i strid med grundlovens bestemmelser om ekspropriation – der henvises i det hele til afsnittet om erstatning.

3.3.8 §§35, 38, 39 og 40

Bestemmelserne forpligter aktører at fiske mindst 85% af den til aktøren tildelte årskvote, men at aktøren kan overføre op til 15% af årskvoten til det følgende kvote år (kvotefleks) mens alene op til 8% af aktørens årskvote kan overføres til en anden aktør.

§40 fastslår at hvis en aktør i en periode på 3 år ikke har opfisket 85% af sin årskvote så er man forpligtet til at sætte årskvoten til salg.

I bemærkningerne¹² fremgår dog at det kun er den del man ikke har kunnet opfiske man skal frasælge.

Vi er af den overbevisning af de nuværende regler for kvotefleks og salg af årskvote er meget mere fleksible end lovudkastet ligger op til, og eftersom man kan risikere at skulle frasælge kvoteandel hvis den ikke bliver opfisket, så betyder det, at aktører vil være meget restriktiv med eks. at overdrage årskvote til en anden aktør – for hvad nu hvis denne ikke evner at fiske denne del op. Der er dermed en hel del af de mindre aktører i rejefiskeriet der vil blive ramt af, at der ikke længere er en meget fleksibel ordning.

Vi foreslår derfor at de nuværende regler for flekskvote og salg af årskvote bibeholdes.

4.0. De samfundsmæssige konsekvenser ved gennemførelse af loven

De samfundsøkonomiske konsekvenser fremgår af bemærkningerne til loven, men Departementet for Fiskeri og Fangst har ikke ønsket at fremlægge beregningerne.

Normalt bør man tillige fremlægge scenarier med spænd alt efter udvikling, antagelser og forudsætninger, men det har man valgt ikke at gøre.

Det er dermed ikke muligt kvalitativt at kommentere på beregningerne.

4.1. Gennemgang af de af Departementet for fiskeri og fangst fremlagte samfundsøkonomiske beregninger

Meget kort sammenfattet så er den af Departementet for Fiskeri og Fangst beregnede samlede økonomiske effekt af lovforslaget for de offentlige kasser, erhvervet og menige fiskere, besætningsmedlemmer og produktionsmedarbejdere kr. 840 mio.

Ud af de forslag der fremgår af lovudkastet, er der kun tre områder der reelt har en økonomisk effekt ifølge bemærkningerne til lovforslaget:

Lovgivnings forslag	Økonomisk effekt
75% produktionstilladelse rejer	570.000.000
IOK hellefisk område 47	245.000.000
IOK krabber	25.000.000
IOK havgående fiskeri hellefisk vest	ingen effekt
Ny metode til opgørelse af ejerskab & kvoteloft	ingen effekt
100% Grønlandsk ejerskab	ingen effekt
Opsigelsesvarsel på kvoter	ingen effekt
i alt	840.000.000

Heraf forudsættes at kr. 365 mio. går til det offentlige:

¹² Bemærkningerne til fiskerilov side 81

EFFEKT PÅ OFFENTLIG FINANS	
75% produktionstilladelse i rejefiskeriet	
En nettostigning i ressourcerenteafgift	140.000.000
En nettostigning i personskatter op til	60.000.000
En nettostigning i selskabsskatter op til	30.000.000
En nettostigning i RG resultat op til	40.000.000
Personskat fra 3/4 af de 175 som mister sit arbejde	15.000.000
Total effekt af ændring af reje produktionstilladelse	285.000.000
IOK hellefisk i område 47 "forbedring af de offentlige finanser"	50.000.000
IOK hellefisk i område 47 Personskat fra 3/4 af de 300 fiskere som sælger IOK	25.000.000
IOK hellefisk udenskærs Vestgrønland	-
IOK på krabber	5.000.000
100% grønlandsk ejerskab	-
Kvoteloft selskaber og familier	-
total effekt af andet end rejer	80.000.000
Total effekt på offentlige finanser	365.000.000

Hvorefter den samlede effekt for erhvervet og menige fiskere, besætningsmedlemmer og produktionsmedarbejdere udgør kr. +475 mio. primært grundet stigning i løn og overskud.

EFFEKT PÅ ERHVERV OG MEJARBEJDER INDKOMST	
75% produktionstilladelse i rejefiskeriet	
Netto stigning i hyre til besætning	180.000.000
-70.000.000 fald i hyre på små fersktrawlere	
+250.000.000 stigning i hyre på produktionstrawlere	
Stigning i overskuddet til kvoteejere	150.000.000
fald på aflønning til fabriksarbejdere	- 45.000.000
fald i overskud til ejere af rejefabrikker	- 40.000.000
Løn til de 3/4 af 175 årsværk som får nyt job udenfor fiskeri til 300.000	40.000.000
Total effekt af ændring af reje produktionstilladelse	285.000.000
IOK hellefisk i område 47	100.000.000
IOK hellefisk i område 47 Løn til de 300 fiskere der mister sit job	70.000.000
IOK hellefisk udenskærs Vestgrønland	-
IOK på krabber	20.000.000
100% grønlandsk ejerskab	-
Kvoteloft selskaber og familier	-
total effekt af andet end rejer	190.000.000
Total effekt på erhverv og mejarbejder indkomst	475.000.000

4.2 Forslag med en forventet økonomisk effekt

4.2.1 75% produktionstilladelse i rejefiskeriet inkl. kvoteloft i rejefiskeriet:

Forslaget skulle udmønte sig i en samlet positiv økonomisk effekt på 570 mio.

De forudsætninger man har givet oplysning om, og som ligger til grund for beregningen holder efter vores bedste overbevisning, ikke.

1. Uændret rejekvote fra 2022 på 110.000 tons hvilket er urealistisk eftersom TAC'en just er nedsat til 102.500 tons for 2024 og med en nedadgående tendens, hvorfor TAC'en i 2025 med den nuværende biologiske rådgivning vil blive yderligere nedsat til 95.000 tons¹³

¹³ [TAC for rejer i Vest- og Østgrønland i 2024 er fastsat \(naalakkersuisut.gl\)](https://naalakkersuisut.gl)

2. Priserne på skalrejer er sat til kr. 28,96 pr. kg., fersk indhandling kr. 8,04 pr. kg. og frossen indhandling kr. 9,64 pr.kg. Alle priserne er faldende i det nuværende marked
3. Øget mængde søkogte rejer forventes kun at have en begrænset effekt på salgsprisen og korrigeres derfor kun med 15% - men priserne på søkogte rejer er allerede på niveauet som man forudsætter prisen vil være efter fuld indførsel af produktionstilladelse i det indenskærs rejefiskeri – vores beregning ved fuld effekt af forslaget er, at priserne kan falde med op til 40%!
4. Hvem skal finansiere overgangen fra ferske rejer til produktion ombord, især med kvotelofts forslaget som det er?
5. Der regnes med et fald i beskæftigelse på rejefabrikkerne op til 140 årsværk og man regner med at rejefabriks ejere mister et overskud på kr. 40 mio. årligt. Med en samlet indhandling på 25 % af kvoterne så tager man ikke med i betragtning hvor mange fabrikker der er plads til med alene 17.500-25.000 tons indhandlede rejer. Svaret er 2 fabrikker og dermed skal der lukkes to fabrikker. Se også konsekvenserne for rejefabrikken i Asiaat andet steds i høringsvaret.
6. Man tager ej heller højde for, at kun et moderat fald i mængden af indhandlede rejer kan medføre at en eller flere fabrikker lukker, straks den indhandlede mængde ikke er tilstrækkelig for at opretholde en rentabel drift.
7. De afledte effekter af at lukke fabrikker er ikke fuldt ud medregnet og forudsætningen om at ¾ af de produktionsmedarbejdere, der bliver opsagt, kan finde anden ufaglært beskæftigelse til en årsløn på kr. 300.000, er udokumenteret.

Ovenstående medfører, efter vores overbevisning, at de af departementet udførte beregninger, ikke holder og dermed vil ovenstående beregnede effekter ikke blive realiseret. Ydermere betyder det, i vores optik, at lovforslaget fremlægges på et uoplyst grundlag.

4.2.2 Indførsel af IOK på hellefisk i område 47

De beregningsmæssige forudsætninger bygger mere på fiskerikommissionens anbefalinger men undlader at forholde sig til mulige negative konsekvenser der tillige fremgår af fiskerikommissionens betænkning.

EFFEKT PÅ OFFENTLIG FINANS	
IOK hellefisk i område 47 "forbedring af de offentlige finanser"	50.000.000
IOK hellefisk i område 47 Personskat fra 3/4 af de 300 fiskere som sælger IOK	25.000.000
Total effekt på offentlige finanser	75.000.000
EFFEKT PÅ ERHVERV OG MEJARBEJDER INDKOMST	
IOK hellefisk i område 47	100.000.000
IOK hellefisk i område 47 Løn til de 300 fiskere som sælger IOK	70.000.000
Total effekt på erhverv og mejarbejder indkomst	170.000.000

Det fremgår af bemærkningerne til udkast til fiskerilov at "på langt sigt, og såfremt kvoterne tilpasses til rådgivningen, kan indførslen af IOK bidrage til at frigøre arbejdskraft svarende til 300 årsværk"¹⁴.

Departementet antager desuden at hvis ¾ af dem får et andet job til kr. 300.000 årligt bidrager det med kr. 70 mio. årligt og hyre og overskud stiger også med kr. 100 mio. Offentlige finanser forbedres samtidig med kr. 75 mio. så i alt er der tale om en samlet positiv effekt på kr. 245 mio. årligt.

¹⁴ Bemærkningerne til udkast til fiskerilov side 12

De "frigjorte" personer der omtales, er fiskere, da det fremgår af fiskerikommissionens betænkning at hvis IOK i det indenskærs fiskeri efter hellefisk blev indført og den biologisk rådgivning bliver fulgt, så vil bestanden vokse og antallet af fiskere falde i takt med at kvoterne koncentrerer på færre hænder.

Det der ikke fremgår af bemærkningerne er, at ifølge Fiskerikommissionens langsigtede beregninger så er det ikke 300 men op til 700 fiskere som man forventer går ud af fiskeriet ved indførelse af IOK og dermed skal finde anden beskæftigelse.

Nogle vil gå på pension, men de fleste vil, efter vores bedste overbevisning, ikke kunnet finde andet ufaglært arbejde der hvor de måtte bo. Der er i henhold til bemærkningerne til loven ikke afsat midler til omskoling eller anden afbødning af de sociale udfordringer en så drastisk nedgang i antallet af arbejdspladser vil medføre.

Den økonomiske effekt på 245 mio. årligt baseres dermed på at man på den ene side overholder biologisk rådgivning over en længere periode så bestanden vokser, hvilket ikke noget med IOK at gøre men alene politisk vilje.

På den anden side kommer den økonomiske effekt ved at 300 (vi mener at fiskerikommissionens langsigtede beregninger viser op til 700) fiskere går ud af fiskeriet og dem der så forbliver, i fiskeriet vil have en forbedret indtjening da færre skal deles om TAC'en.

4.2.3 IOK i fiskeriet efter krabber

Det fremgår ikke af bemærkningerne til loven hvorfor der skal sættes et kvoteloft på 17% ud over at man gerne ser at kvoten samles på minimum 6 aktører/fartøjer. Kvoteloftet forventes at bidrage i form af skat med +5 millioner og i hyre og overskud med +20 millioner.

Der er ingen økonomisk begrundelse for forslaget og det fremgår ikke nærmere hvorledes den samlede positive effekt på i alt kr. 25 millioner nærmere er beregnet.

4.3 Forslag som Departementet for Fiskeri og Fangst ikke mener har en økonomisk effekt

4.3.1 Ny metode til opgørelse af ejerskab og kvoteloft

Der forventes ingen økonomisk konsekvens af at indføre kvoteloft.

Men som det også fremgår andet steds i dette høringssvar, så skal PSG og ejerne bag sælge store mængder kvoter/ejerandele og samlet også mere end Departementet for Fiskeri og Fangst har forudsat og der er på ingen måde taget stilling til hvorledes nye aktører skal kunne finansiere kvotekøb/køb af ejerandele – og som vi har redegjort for andet steds, så er det ikke muligt for PSG at sælgerfinansiere nye aktører.

Som beskrevet andet steds i høringssvaret så vil nye aktører ikke have den samme finansielle styrke som de nuværende aktører har, og dermed vil de være meget udsatte når kvoter falder. Nye aktører vil ej heller have den samme effektivitet som de eksisterende aktører har og dermed vil forslaget efter vores mening medføre færre indtægter for det Grønlandske samfund.

4.3.2 IOK havgående Hellefisk i Vest

Ifølge bemærkningerne til lovudkastet så har det ingen betydning at en større andel af denne kvote (ca. 18 % efter vores beregninger) skal overdrages til anden side enten ved salg af kvote eller ved salg af ejerandele, selv om alle de rederier der i dag er i dette fiskeri, ikke kan erhverve mere kvote.

Som det også gør sig gældende for nye aktører i rejefiskeriet så vil helt nye aktører næppe kunne finde finansiering (sælgerfinansiering kan ikke lade sig gøre) og hvis de kan, vil de være sårbare overfor negative ændringer i TAC'en og vil ikke være lige så effektive som de eksisterende aktører. Alt i alt vil dette negativt påvirke indkomstskatter, ressourceafgifter, løn til de i fiskeriet beskæftigede m.v.

Til gengæld viser fiskerikommissionens beregninger at hvert ton indhandlingspligtig hellefisk koster samfundet ca. 10.000 kroner. De 3.300 tons der er indhandlingspligtige kunne derfor bidrage samfundsøkonomisk med 33 mio. årligt hvis indhandlingspligten frafaldes og desuden vil dette "frigøre" yderligere arbejdskraft i den landbaserede produktion hvilket man i andre sammenhæng i bemærkningerne til loven jo har anset for at påvirke samfundsøkonomien positivt – hvorfor loven derfor bør ændres således der ikke fremadrettet skal være landingspligt for det havgående fiskeri efter hellefisk.

4.3.3 100% Grønlandsk ejerskab

Dette har ifølge bemærkningerne ingen økonomisk effekt.

Hvis der var tilstrækkelig adgang til indenlandsk finansiering, vil det være korrekt men finansieringsomkostningerne bliver højere hvis finansieringen i det hele taget er til stede når udelukkelsen af udenlandsk kapital kommer samtidig med at der også ønskes kvotelofter der – hvis de vedtages – vil medfører at store kvoteandele tillige skal tvangssælges og dermed også finansieres.

Ifald udenlandske ejere ikke kan sælge deres ejerandele til markedspris, vil det i vores optik medfører at de vil fremføre erstatningskrav overfor landskassen bl.a. også fordi overgangsordningen på 5 år i sig selv er alt for kort.

4.3.4 Opsigelsesvarsel på kvoter

Vurderes ikke at have økonomiske konsekvenser, men det har det selvfølgelig fordi det bliver sværere at finansiere fartøjer og køb af kvoter. Der henvises tillige til afsnittet omkring erstatning andet steds i høringssvaret.

4.3.5 Positiv påvirkning af Royal Greenland's økonomi

Bemærkningerne redegør ikke for hvorledes de beregnede positive effekter på Royal Greenland's økonomi fremkommer og det er kun de beregnede positive effekter, der er opgjort.

Men hvad med de negative effekter ved lukning af fabrikker samt manglende synliggørelse af den krydssubsidiering der allerede finder sted mellem tabsgivende og indtægtsgivende aktiviteter?

Vi opfordrer til at Departementet for Finansiering og Skat inddrages i samtlige beregninger af de samfundsmæssige konsekvenser og at der udarbejdes forskellige scenarier alt efter hvilke forudsætninger der ligger til grund for de enkelte beregninger således at beslutninger kan træffes på et mere oplyst, objektivt og korrekt grundlag.

Dette bør finde sted inden loven fremsættes til første behandling.

5.0 **Manglende investorer og finansiering**

Vi er generelt positive overfor at se på muligheden for at indsætte større fartøjer i det indenskærs fiskeri efter rejer og at disse tildeles mulighed for produktion om bord, eftersom det indenskærs rejefiskeri er trængt økonomisk.

Grunden til at vi ikke kan støtte forslaget på det foreliggende grundlag bunder i, at vi ikke selv kan medvirke til finansiering af en fornyelse af den indenskærs kvote, eftersom PSG skal tvangssælge kvote, og vi ikke kan stå for en sælger finansiering og samtidig tilførsel af know how til nye aktører eftersom lovforslaget angiver at "indirekte ejerskab" skal regnes med i opgørelse af kvoteandele.

En finansiering vil nødvendigvis være betinget af pant i ejerandele, fartøj og kvote samt indgåelse af en samhandelsaftale med PSG, hvilket vi forstår er et tilstrækkeligt grundlag for at skulle medregne det pågældende selskabs kvoteandele i vores egen opgørelse af kvoteandele grundet indirekte ejerskab eftersom det af bemærkningerne¹⁵ fremgår, at ved "indirekte" ejerskab forstås tillige at vedkommende, uden at det giver sig til udtryk ved ejerskab, har bestemmende indflydelse over en kvoteandel.

Det er fuldstændigt uklart hvad Departementet for Fiskeri og Fangst præcist mener, men umiddelbart får bestemmelsen den betydning, at PSG er afskåret fra at sælgerfinansiere tvangssalg af kvoter m.v. eftersom de sikkerheder vi skal have kan medføre at vi allerede ved at yde den pågældende finansiering med tilhørende sikkerheder fortsat skal medtage den tvangssolgte kvote i beregningen af vores kvoteloft.

Skulle loven blive lavet om således at man gerne må sælgerfinansiere med sikkerhed i kvote og ejerandele m.v. uden at kvoten dermed skal medregnes når ens egen kvoteandel opgøres, så skal Departementet for Fiskeri og Fangst – som også angivet andet steds – tillige indrømme en klar dispensationsret således man i en kortere årrække kan overtage den pågældende kvote igen ifald køber misligholder sin forpligtelser – ellers er vi lige vidt og sælgerfinansiering dermed en ren illusion for de rederier der skal tvangssælge kvote- og ejerandele.

5.1 Rederisimuleringer

Følgende simple regnestykker viser hvad der skal til for at få indsat ny tonnage i det indenskærs rejefiskeri hvor det forudsættes at eventuelle ældre fartøjer har en salgsværdi på kr. 20 mio., et nyt indenskærs produktionsdueligt fartøj kan erhvervs for 285 mio., kvote kan købes for kr. 25 pr. kg. (lavt sat) og selskabet skal have en soliditetsgrad på minimum 35%:

5.1.1 Rederi der via fusion får 6.000 tons kvote og har 2 ældre fartøjer:

	Budget	Egenkapital	Likviditet	Ekstern Finansiering
Gamle fartøjer der anvendes i dag, sælges *	-	40.000	40.000	
Nyt indenskærs fartøj med produktion **	285.000		-285.000	
Kvote man har i forvejen (6.000 t) ***		150.000		
Andre omkostninger, drift, redskaber o.a.	40.000		-40.000	
Lån ekstern långiver				285.000
Total	325.000	190.000	-285.000	285.000

Som det fremgår i det tænkte eksempel, så skal ejerne i det fusionerede selskab ikke indskyde likviditet hvis de kan finde ekstern finansiering på i alt 285 mio. Soliditetsgrad på 40%.

¹⁵ Bemærkninger til fiskeriloven side 73

5.1.2 Bestående rederi der har et ældre fartøj og 3.000 tons kvote

	<u>Budget</u>	<u>Egenkapital</u>	<u>Likviditet</u>	<u>Ekstern Finansiering</u>
Gammelt fartøj der anvendes i dag, sælges *	-	20.000	- 20.000	
Nyt indenskærs fartøj med produktion **	285.000		-285.000	
Kvote man har i forvejen (3.000 t).		75.000		
Kvote man skal tilkøbe (3.000 t) ***	75.000		-75.000	
Andre omkostninger, drift, redskaber o.a.	40.000		-40.000	
Yderlig indbetaling af egenkapital ****		71.000	71.000	
Lån ekstern långiver				309.000
Total	400.000	166.000	-309.000	309.000

Som det fremgår i det tænkte eksempel, så skal ejerne i dette selskab ved salg af eksisterende fartøj og køb af nyt fartøj samt yderligere kvote indskyde 71 mio. kontant og skal finde ekstern finansiering på 309 mio. Soliditetsgrad på 35%.

5.1.3 Nystiftet rederi uden kvote og fartøj

	<u>Budget</u>	<u>Egenkapital</u>	<u>Likviditet</u>	<u>Ekstern Finansiering</u>
Nyt indenskærs fartøj med produktion *	285.000		-285.000	
Kvote man skal tilkøbe (6.000 t) **	150.000		-150.000	
Andre omkostninger, drift, redskaber o.a.	40.000		-40.000	
Egenkapital ***		167.000	167.000	
Total	475.000	167.000	-308.000	308.000

Som det fremgår i det tænkte eksempel, så skal ejerne i dette nystiftede selskab ved køb af nyt fartøj samt kvotekøb indskyde 167 mio. kontant og skal finde ekstern finansiering på 308 mio. Soliditetsgrad på 35%.

5.2 Konklusion rederisimuleringer

Indførsel af 75% produktionstilladelse i det indenskærs rejefiskeri åbner teoretisk for at forøge produktionen af søkogte rejer med ca. 23.000 tons, hvilket baseret på ovenstående regneeksempler giver basis for mindst fire nye søkogere/rederier.

Hvis dette kan ske via fusioner (eksempel 5.1.1.) så betyder det at der skal fremskaffes en samlet ekstern finansiering på i alt kr. 1.140 mio. Hvis det sker via 4 eksisterende rederier uden fusion (eksempel 5.1.2) skal der samlet fremskaffes kontant indbetalt egenkapital på 284 mio. og ekstern finansiering på i alt 1.236 mio. eller i alt en samlet finansiering på 1.520 mio. og hvis der skal etableres fire helt nye rederier (eksempel 5.1.3) så skal disse rederier tilsammen kunne komme med 668 mio. i egenkapital og en ekstern finansiering på kr. 1.232 mio. – eller i alt kr. 1.900 mio.

Der kan laves andre regneeksempler med andre forudsætninger, men ovenstående scenarier viser at der skal eksorbitant meget finansiering til, for at få gennemført ændring til søkogere i det indenskærs fiskeri efter rejer.

Vores vurdering er, at ikke alle de nuværende aktører i det indenskærs rejefiskeri kan bidrage med yderlig kontant egenkapital.

PSG vil meget gerne medvirke til, at det indenskærs fiskeri efter rejer bliver udviklet og vi har ressourcerne til at kunne bidrage såvel finansielt, teknisk, salgsmæssigt mv. og dermed i bred forstand i stand til at tilføre den for udviklingen af dette fiskeri nødvendige know-how, men som vi har redegjort for så er PSG afskåret fra at bidrage grundet kvoteloft og bestemmelser om indirekte ejerskab, hvorfor det teoretiske set kun er muligt at få sat fartøjer der kan producere søkogte rejer ind i det indenskærs fiskeri ifald der sker fusioner blandt de eksisterende aktører - og selv om disse aktører kan blive enige derom, så mangler der en betydelig ekstern finansiering på den anden side af en mia. kr.

Departementet for Fiskeri og Fangst bør fremlægge dokumentation for at der er tilstrækkelig med finansiering til stede i Grønland herunder også for den finansiering der skal avendes for overtagelse af de kvote- og ejerandele som skal tvangssælges.

5.3 Nuværende PSG-finansiering af fiskere og fangere vil ophøre

PSG har finansieret mere end 200 fiskere og fangere, primært ifm. køb af fartøjer og kvoter, men også ifm. løbende indkøb af brændstof og proviant m.v. Det samlede beløb udgør et ganske stort tocifret millionbeløb. Lånene er ydet mod at de pågældende fiskere og fangere skal indhandle deres fangst af primært rejer, hellefisk og torsk til PSG og tilbagebetales ved træk i indhandlingen.

Der er med de største af disse fiskere aftalt sikkerhed for tilbagebetaling ved pant i den pågældende fiskers fartøj og kvote som dermed kan inddrages som brugelig pant ifald den pågældende fisker ikke indhandler i et omfang der gør at gælden kan serviceres.

Departementet for Fiskeri og Fangst ønsker bl.a. ved indførelse af IOK i det indenskærs fiskeri efter hellefisk, at sikre at en større andel af kvoten kommer på færre hænder for at professionalisere fiskeriet og muliggør en forbedret individuel økonomi og dermed investeringer i fiskeriet. Denne del af lovudkastet er vi enige i.

Departementet for Fiskeri og Fangst glemmer dog, at mange af disse fiskere og fangere lever og fisker i områder hvor kommerciel bankdrift ikke rigtigt eksisterer i dag. Bankerne i Grønland er meget varsomme med at yde lån til mindre fartøjer og kvotekøb i områder udenfor de største byer, hvorfor PSG har påtaget sig denne opgave for at sikre at indhandling kan finde sted.

Hovedparten af det af PSG samlede udlånte beløb falder umiddelbart indenfor definitionen af indirekte besiddelse af kvoteandel eftersom vi typisk har pant i større fartøjer og kvoter – denne tendens vil kun blive stigende ved indførelse af IOK eftersom de fiskere, der ønsker at tilkøbe kvote, får behov for finansiering dertil.

Men eftersom ingen juridisk person indirekte må eje mere end 2,5% af kvoteandelen for det kystnære hellefiskefiskeri, bliver konsekvensen, at vi må opsig en langt række lån ifald fiskerne overgår til IOK, og at PSG ikke kan bidrage yderligere med finansiering og dermed understøtte det formål Departementet for Fiskeri og Fangst ønsker at fremme med indførelse af IOK.

Det samme vil gøre sig gældende for lån ydet til fiskere der indhandler isede rejer.

Vi har ingen tro på, at andre aktører eller banker i Grønland ønsker at overtage disse fordringer, hvorfor vi allerede nu stopper med udlån samt påbegynder en gennemgang af sagerne og forventeligt bliver nødsaget til at opsigte en række engagementer for ikke at komme i konflikt med lovens kvoteloft, når bestemmelserne om kvotelofter træder i kraft. Personlige konkurser kan desværre ikke udelukkes.

Vi skal endnu en gang kraftigt opfordre til at indirekte ejerskab af kvote ikke regnes med ved opgørelse af kvoteloft.

6.0 Lovens samlede betydning for PSG

6.1. Nødvendige tvangssalg af kvote-/ejerandele

Hvis loven gennemføres som planlagt, skal PSG tvangssælge kvote svarende til 8% af den samlede reje-TAC og 8% af den samlede kvote for det havgående fiskeri efter hellefisk. Familien Salling skal tvangssælge ca. 11,5% af krabbekvoten.

Ovenstående tvangsreduktioner kan ikke "kun" finde sted ved salg af kvote.

Ovenstående medfører at PSG tillige skal tvangssælge ejerandele i en række selskaber, som derefter vil stå meget ringe f.s.v.a. ledelsesmæssige kompetencer, knowhow indenfor teknik, kvalitet og produktion m.v. Ydermere kan det være vanskeligt at se hvilke grønlandske aktører, der kan løfte finansieringen hvorfor vi frygter at nogle af disse joint ventures vil skulle lukkes ned.

Samlet skal PSG og ejerne bag tvangssælge værdier der i direkte markedsværdi udgør mellem kr. 500 – 1.000 mio. og PSG vil lide et meget stort driftstab grundet tvangssalg af kvoter og ejerandele. Koncernen vil desuden lide et tab grundet lukning af rejefabrikken i Aasiaat, hvilket berøres nedenfor.

Men PSG overlever og vil bemærkelsesværdigt blive yderligere konsolideret ved salg af ejerandele m.v. hvis den nødvendige eksterne finansiering mod forventning forefindes. Alternativt via erstatning fra Landskassen eftersom vores juridiske rådgivning har klarlagt, at loven i sin nuværende udformning medfører at Polar kan stævne landskassen for et større mia. beløb – det vil vi som et ansvarligt selskab være nødsaget til at gøre.

PSGs fiskerimæssige størrelse vil dermed på sigt blive reduceret i Grønland, men PSG vil samtidig få tilført betydelige midler – midler som vi ikke kan investere i nyt fiskeri i Grønland.

6.2 Lukning af rejefabrikken i Aasiaat

Ifald loven gennemføres og der indrømmes tilladelse til en større produktion af søkogte rejer i det indenskærs fiskeri efter rejer og der kan findes den nødvendige finansiering til omstilling af tonnagen således produktion om bord kan lade sig gøre, vil det påvirke produktionen i land ganske drastisk.

P.t. indhandles der ca. 50.000 tons rejer til landanlæg i Grønland. Hvis mængden af indhandlingspligtige rejer falder med 47%, eller med godt 23.000 tons hvilket teoretisk er muligt ved fuld udnyttelse af lovens bestemmelser for en begrænset indhandling i det indenskærs fiskeri til 25%, vil det medføre lukning af mindst to rejefabrikker i Grønland, eftersom en rejefabrik som hovedregel skal modtage ca. 10.000 tons rejer for at produktionen er rentabel.

Koncernen ejer to rejefabrikker i Grønland – en i Nuuk og en i Aasiaat. Ifald vi skal lukke en af fabrikkerne, bliver det den i Aasiaat, bl.a. grundet besejlingsforhold om vinteren.

Lukning af fabrikken vil koste os et regnskabsmæssigt tab på et større tocifret millionbeløb alene relateret til bygningsmassen.

Fabrikken beskæftiger p.t. hvad der svarer til 68 årsværk. Langt hovedparten er timelønnede. Vi har p.t. 14 ansatte af asiatisk oprindelse, ansatte som ved en lukning kan sendes hjem, men resten af de ansatte er hjemmehørende i Grønland og ved en lukning sender vi dermed hvad der svarer til 54 årsværk ud i arbejdsledshed.

Hertil kommer direkte ansatte hos andre virksomheder som er beskæftiget i følgeerhverv, såsom losning, tøjvask, håndtering af containere, kørsel og diverse reparationer, kostordning, servicering af tekniske anlæg m.v. Alt i alt er det vores konservative vurdering at dette medfører at ca. yderligere 21 årsværk forsvinder fra byen. Heri er de afledte effekter af en lavere omsætning i byens butikker, hoteller m.v. samt lavere skatteindtægter til kommunen på ingen måde indregnet, men yderligere tab af arbejdspladser vil helt sikkert blive resultatet.

I bemærkningerne til lovudkastet anføres det, at forslaget vil medføre et tab af op til 140 årsværk som følge af lavere indhandling af rejer til rejefabrikkerne (og op til tab af 480 årsværk i alt).

Vores egne beregninger understøtter dette overslag.

I bemærkningerne til lovforslaget¹⁶ antages det, at ¼ af disse på langt sigt vil finde alternativ beskæftigelse til en årsløn på kr. 300.000 og dermed vil medføre en stigning i de samlede indkomster på ca. 110 mio. De underliggende beregninger for dette postulat er ikke fremlagt, men vi kan oplyse at en gennemsnitsløn til en industriarbejder på vores rejefabrikker ligger på ca. 160 kr. i timen eller svarende til en månedsløn på ca. 18.000 før skat. Der udbetales dog typisk en række supplerede tillæg hvorfor den gennemsnitlige månedsløn ligger på ca. kr. 22.000.

Ifald der var andre ufaglærte jobs man kunne få til en månedsløn på kr. 25.000, så ville vi ikke have andet end asiatiske medarbejdere på vores fabrikker – men som det ses af ovenstående vedr. beskæftigelsen på rejefabrikken i Aasiaat, så er det langt fra tilfældet. Ufaglærte jobs til den løn som Departementet for Fangst og fiskeri forudsætter, er til stede, eksisterer simpelthen ikke og forudsætningen, der ligger til grund for de samfundsøkonomiske beregninger holder således heller ikke på dette punkt.

Dertil kommer, at rejefabrikkerne bliver lukket når den indhandlede mængde ikke er tilstrækkelig til at opretholde en rentabel produktion. Hvornår dette vil ske, er umuligt at forudsige, men det vil helt sikkert finde sted forinden en fuldstændig omlægning i det indenskærs rejefiskeri har fundet sted.

Medfører dette en lukning af vores fabrik i Aasiaat, vil en række mindre fartøjer være afskåret fra at kunne indhandle rejer i diskoområdet – navnlig hvis Royal Greenland også har lukket sin rejefabrik i Ilulissat.

Det er ikke muligt ud af bemærkningerne til lovforslaget at se om der er taget højde herfor i de samfundsøkonomiske beregninger, men vi antager at dette ikke er tilfældet eftersom problemstillingen ikke er berørt i bemærkningerne.

6.3 Negativ påvirkning af priserne på søkogte rejer

Ifald loven gennemføres og der indrømmes tilladelse til en større produktion af søkogte rejer og der findes

¹⁶ Bemærkningerne side 27

den nødvendige finansiering til omstilling af tonnagen i det indenskærs rejefiskeri således produktion om bord kan lade sig gøre, vil det påvirke markedet for salg af søkogte rejer negativt.

Hvis mængden af producerede søkogte rejer stiger med 41% hvilket teoretisk er muligt ved fuld udnyttelse af lovens mulighed for en begrænset indhandling i det indenskærs fiskeri til 25% er det vores vurdering at markedsprisen kan falde med op til 40% og det endda forudsat at de nye indenskærs søkogere er godkendt til produktion og salg til Kina, hvilket fordrer ekspertise på kvalitet og licensprocessen i Kina.

Vi tror ikke på, at omstillingen af det indenskærs fiskeri vil ske hurtigt – der mangler simpelthen den nødvendige finansiering og know-how – men prisen vil blive påvirket negativt og dermed ramme det vigtigste eksportprodukt for samtlige aktører i det grønlandske rejefiskeri.

I bemærkningerne til loven fremgår, at Departementet for Fiskeri og Fangst selv er opmærksom herpå og derfor indregner et prisfald med 15% således der er lagt en pris på kr. 28,96 pr. kg til grund¹⁷. Vi skal dertil bemærke, at priserne på skalrejer i forvejen er under pres, og eksportprisen p.t. er 28,80 pr. kg. ab Grønland.

Forudsætningen holder dermed ikke hverken på kort eller lang sigt hvorfor væsentlige dele af beregningsgrundlaget der ligger til grund for den anslåede samfundsøkonomiske effekt er forkert, herunder beregningen af ressourcerenteafgiften, nettostigningen i personskatter, nettostigningen i selskabsskatter og en nettostigning i Royal Greenland's resultat, hvorfor de væsentligste økonomiske årsager til at man ønsker at loven vedtages, falder bort.

Vi vil gå så vidt som at påstå, at lovforslaget fremlægges på et uoplyst grundlag.

7.0 Konkurrenceretlige betragtninger

Det foreliggende udkast til lovforslag giver også anledning til konkurrencemæssige betænkeligheder.

For det første differentierer lovforslaget på visse punkter mellem kvotelofter for juridiske personer og offentligt ejede selskaber og favoriserer de offentligt ejede selskaber, jf. flere steder i høringssvaret.

Lovforslaget giver en konkurrencemæssig fordel, som knytter sig til det offentlige ejerskab. Dette kan medføre en konkurrenceforvridning på markedet, idet juridiske personer ikke opnår de samme vilkår på markedet som offentligt ejede selskaber.

Lovforslaget sikrer derfor ikke, at offentlig og kommerciel erhvervsvirksomhed sker på lige vilkår.

Når offentlige aktører agerer på kommercielle markeder, er det ud fra et konkurrencehensyn, generelt et mål at skabe rammerne for en så konkurrenceneutral situation som mulig, det vil sige, hvor offentligt ejede aktører ikke opnår en konkurrencemæssig fordel i forhold til private aktører som direkte følge af deres offentlige ejerskab. Lovforslaget tilsidesætter fuldstændig princippet om konkurrenceneutralitet.

Manglende konkurrenceneutralitet har negative effekter både på kort og på lang sigt.

¹⁷ Bemærkninger til fiskerilov .side 8

Lovforslaget lægger kort sagt op til en skævvridning af markedet, der direkte modarbejder lovgivers intentioner med forslaget.

I tillæg hertil kan det ikke udelukkes, at lovforslaget indebærer konkurrenceforvridende støtte, jf. § 12 i Inatsisartutlov nr. 1 af 15. maj 2014 om konkurrence med senere ændringer ("**konkurrenceloven**")¹⁸.

Konkurrencelovens § 12 har til formål at sikre, at konkurrencen på det grønlandske marked ikke fordrejes ved, at der ydes offentlig støtte til fordel for bestemte former for erhvervsvirksomhed. Bestemmelsen medvirker blandt andet til at sikre, at konkurrencen imellem offentlige og private erhvervsaktiviteter sker på lige konkurrencevilkår.

Der foreligger konkurrenceforvridende støtte, hvis en række nærmere bestemte betingelser er opfyldt. Der skal blandt andet være tale om, at støtten indebærer en økonomisk fordel, som den pågældende ikke ville have opnået under normale markedsvilkår. Fordelsbegrebet er bredt og omfatter ud over direkte tilskud, enhver direkte eller indirekte fordel, som en virksomhed ikke kunne have opnået på normale markedsvilkår.

Det er desuden et krav, at støtten skal være til fordel for "*bestemte former for erhvervsvirksomhed*", det vil sige, at støtten skal være selektiv. Heri ligger, at støtten differentierer mellem virksomheder, der i lyset af støttens formål befinder sig i en sammenlignelig faktisk og retlig situation.

Lovforslaget medfører, at offentligt ejede selskaber opnår en økonomisk fordel, som juridiske personer i samme situation ikke opnår, idet lovforslaget på visse punkter favoriserer de offentligt ejede selskaber i forhold til kvotelofter, jf. ovenfor.

Det er derfor efter vores vurdering meget sandsynligt, at lovforslaget indebærer konkurrenceforvridende støtte.

På trods af, at støtte som har hjemmel i offentlig regulering anses for lovlig, jf. konkurrencelovens § 2, stk. 2, opfordrer vi Naalakkersuisut til nøje at overveje lovforslagets betydning for konkurrencen på det grønlandske marked, herunder at lovforslaget ikke medfører en unødigt fordrejning af konkurrencen.

Uanset hvad bør lovgiver, inden eventuel fremsættelse af lovforslaget, udarbejde og fremlægge en detaljeret vurdering af forslagets forenelighed med konkurrenceloven.

8.0 Erstatningsretlige betragtninger

8.1 Overordnede konklusion

Det er vores vurdering, at lovforslaget på flere centrale punkter er i strid med grundlovens § 73 om den private ejendomsret, idet der lægges op til en række ekspropriative indgreb, uden at der samtidig ydes fuld erstatning.

Hvis lovforslaget fremsættes og vedtages i sin nuværende form, vil PSG blive frataget tidsubegrænsede licenser og skulle afstå et betydeligt antal kvoteandele.

¹⁸ Selvstyrets lovbekendtgørelse nr. 2 af 26. marts 2021

Både tidsubegrænsede licenser og kvoteandele udgør ejendomsrettigheder omfattet af grundlovens § 73.

Det er mere bestemt lovforslagets bestemmelser om licenser (§ 22), kvotelofter (§ 32), adgangen til opsigelse af kvoteandele (§ 34) og lovforslagets ophævelse af den lovfæstede fordeling af rejekvoter mellem den kystnære og den havgående flådekomponent, der indebærer grundlovsstridige indgreb i PSG's ejendomsret.

Lovforslaget rejser også en række problemstillinger særligt i forhold til princippet om berettigede forventninger og magtfordrejning.

Det er vores vurdering, at ændringen af kvotefordelingen (og forventeligt fordelingen af licenser) også vil være i strid med princippet om berettigede forventninger.

PSG har ligesom den øvrige del af erhvervet indrettet sig i tillid til, at de tidsubestemte kvoter og licenser ikke ville blive kaldt tilbage. Dette gælder dels i forhold til investeringer, dels i forhold til den finansieringspakke, som investeringer er sket på grundlag af. Selvstyret har godkendt en række af disse investeringer uden at advare om, at kvoterne kunne falde bort.

I forhold til forvaltningsretten er det også problematisk, at lovforslaget ikke indeholder en nærmere angivelse af, hvilke hensyn der skal inddrages i forbindelse med opsigelse og omfordeling af kvoter.

Dette indebærer risiko for magtfordrejning (kravet om saglig forvaltning), som er yderligere understreget af, at det i lovforslagets almindelige bemærkninger er fremhævet, at PSG vil blive særligt ramt af lovforslaget, imens Royal Greenland stort set ikke berøres af lovforslaget.

Lovforslaget er efter vores vurdering også i strid med den Europæiske Menneskerettighedskonvention ("EMRK").

EMRK beskytter ligesom grundlovens § 73 ejendomsretten og de hensyn, der taler for, at lovforslaget er i strid med grundlovens § 73, gælder også i forhold til EMRK.

Herudover indebærer lovforslaget en diskrimination imellem privatejede selskaber og offentligt ejede selskaber, der også er i strid med EMRK.

Royal Greenland A/S vil med lovforslaget kunne opretholde en større andel af kvoter vedrørende rejefiskeri og havgående fiskeri efter hellefisk ved Vestgrønland, imens de privatejede selskaber skal afgive kvoter.

Denne forskelsbehandling kan ikke begrundes sagligt og udgør derfor ulovlig diskrimination.

8.2 Lovforslagets centrale bestemmelser i relation til erstatning

8.2.1 TAC-fordeling af rejer

Fastsættelsen af fangstmængder og TAC er nærmere fastsat i den gældende fiskerilovs § 5.

Det følger af § 5, stk. 3, at kvoten for rejer ved Vestgrønland fordeles med 43 % til den kystnære flådekomponent og 57 % til den havgående flådekomponent. Denne faste TAC-fordeling blev indsat ved en lovændring i 2002 (landstingslov nr. 5 af 21. maj 2002). Lovændringen var baseret på en aftale af 11.

december 2001 indgået mellem KNAPK og APK, og ændringen hvilede dermed på erhvervets udtrykkelige forudgående accept.

Det fremgår af specielle bemærkningerne til den nugældende § 5, stk. 3, at landsstyret var af den opfattelse, at en lovfæstelse af fordelingen af TAC'en for rejer ved Vestgrønland ville indebære flere fordele end ulemper.

Blandt fordelene blev nævnt, at lovfæstelsen ville være af stor betydning for fiskerierhvervets muligheder for at optage lån.¹⁹ Dette blev ikke nærmere forklaret, men det er naturligt at forstå det således, at der med lovfæstelsen af TAC'en blev skabt en større forudsigelighed i rammevilkårene for rejefiskeriet på Vestgrønland og dermed et sikrere finansieringsgrundlag for erhvervet end tidligere, hvor TAC-fordelingen årligt var blevet ændret af landsstyret på administrativt grundlag.

Dette blev også bekræftet af Landstingets Fiskeri-, Fangst- og Landbrugsudvalg i en betænkning afgivet efter 2. behandling af 2002-forslaget, hvor det blandt andet fremgik, at *"en fastlæggelse og kodificering af fordelingen mellem de to flådekomponenter, idet en sådan vil sikre, at der er gennemsigtighed i kvotegrundlaget for både investorer og rederne. En kodificering af kvotegrundlaget vil tillige styrke fiskernes muligheder for en langsigtet planlægning af deres fiskeriindsats og investeringer."* Udvalget vurderede videre, at *"en kodificering vil medføre en styrkelse af erhvervets muligheder for at optage lån, da det må forventes at kodificeringen vil blive mødt med velvilje fra fiskeriets långivere."*²⁰

Det fremgår desuden af bemærkningerne i 2002-forslaget til den gældende § 5, stk. 3, at der forud for ændringen var uenighed imellem ARP og landsstyret om, hvorvidt ændringen ville være ekspropriativ, og at en lovfastsættelse af fordelingen ville styrke det synspunkt, at et indgreb ville være ekspropriation²¹.

Dette blev også bekræftet af landsstyremedlemmet for Fiskeri, Fangst og Bygder over for Fiskeri-, Fangst- og Landbrugsudvalg i forbindelse med udvalgets behandling af 2002-forslaget²²:

"En ændring af en ved lov fastsat fordeling [vil] meget vel kunne mødes med en påstand om, at der foreligger et ekspropriativt indgreb. Konkret i denne sag er det Landsstyreområdets vurdering, at fordelingsnøglen kan ændres med et vist rimeligt varsel. Varslet skal tage hensyn til den tid det tager at forrente de betydelige investeringer, som foretages i et moderne rejefiskeri." (Vores understregning)

Landsstyret var med andre ord enig i, at ændringer af TAC-fordelingen kun kunne ske med et rimeligt varsel, som tog hensyn til afskrivningsperioden for investeringerne i det moderne rejefiskeri.

8.2.2 Tidligere forslag om ændring af TAC-fordeling for rejer

Naalakkersuisut fremsatte i efteråret 2017 et forslag til en ny fiskerilov. Et af forslagens elementer var, at TAC-kvoten for rejer ved Vestgrønland skulle fordeles ligeligt mellem den kystnære flådekomponent og den havgående flådekomponent i stedet for den fordeling, som var blev indsat i 2002, hvorefter kvoten været fordelt med 43 % til den kystnære flådekomponent og 57 % til den havgående flådekomponent.

¹⁹ Bemærkninger til lovforslag om ændring af landstingslov nr. 18 af 31. oktober 1996 (FM 2002.16), side 2

²⁰ Betænkning af 29. april 2002 afgivet af Landstingets Fiskeri-, Fangst- og Landbrugsudvalg vedrørende Forslag til Landstingslov om ændring af Landstingslov om fiskeri (EM2001/16), side 2-3

²¹ Bemærkninger til lovforslag nr. 5 af 10. april 2002 om ændring af landstingslov nr. 18 af 31. oktober 1996 (FM 2002.16), side 2

²² Betænkning af 29. april 2002 afgivet af Landstingets Fiskeri-, Fangst- og Landbrugsudvalg vedrørende Forslag til Landstingslov om ændring af Landstingslov om fiskeri (EM2001/16), side 3

Ifølge lovforslaget skulle ændringen træde i kraft 5 år efter lovens ikrafttræden for herved ”at give den kystnære flådekomponent og den havgående flådekomponent tilstrækkelig tid til at tilpasse sig den nye fordeling i forslaget”.²³ (Vores understregning)

Lovforslaget blev aldrig vedtaget, men det er vores vurdering, at hvis det var blevet vedtaget, ville den foreslåede ændring have udgjort ekspropriation med krav om fuld erstatning, idet der reelt ville have sket en fortabelse af beskyttede ejendomsrettigheder.

Den foreslåede 5 års overgangsperiode ville efter vores vurdering ikke have udgjort et tilstrækkeligt langt varsel til, at ændringen ville have været forenelig med grundlovens § 73.

Dette støtter vi først og fremmest på, at varslet (overgangsperioden) skal svare til den reelle afskrivningsperiode for de investeringer, som er foretaget i det havgående fiskeri. Afskrivningsperioden burde derfor i stedet have været 20-25 år.

Dette harmonerer også med det, som landsstyret tilkendegav i forbindelse med 2002-ændringen af reje-TAC-fordelingen, hvorefter en ændring skal ske med rimeligt varsel, der tager hensyn til den tid det tager at forrente de betydelige investeringer, som foretages i et moderne rejefiskeri.

8.2.3 Forslag om ophævelse af TAC-fordeling for rejer

Lovforslaget lægger umiddelbart op til at fjerne den eksisterende TAC-fordeling for rejer. Dette fremgår ikke eksplicit af lovforslagets tekst, men konsekvensen af bestemmelserne vil medføre en ændret sammensætning af TAC-fordelingen.

Det fremgår af lovforslagets § 17, at TAC'en i udgangspunktet fastsættes for hver bestand af Naalakkersuisut i overensstemmelse med den relevante forvaltningsplan. Hvis der ikke foreligger en sådan plan, fastsætter Naalakkersuisut TAC'en i overensstemmelse med lovens formål.

Lovforslagets § 18, stk. 1, bestemmer, at ”Naalakkersuisut fordeler TAC'erne for hver bestand i kvoter til de forskellige flådekomponenter under hensyn til internationale aftaler og relevante forvaltningsplaner”.

Selve fordelingen af kvoterne til de enkelte aktører sker i henhold til lovforslagets kapitel 6. Se nærmere nedenfor.

Hverken den foreslåede lovtekst eller bemærkningerne til lovforslaget omtaler den nuværende TAC-fordeling mellem det havgående og kystnære rejefiskeri, jf. herved § 5, stk. 3, i den gældende fiskerilov.

De foreslåede bestemmelser indebærer dog en grundlæggende ændring i retstilstanden på dette punkt, idet den eksisterende fordeling (med 43 % til den kystnære flådekomponent og 57 % til den havgående flådekomponent) ophæves og erstattes af de foreslåede regler.

Der er ikke lagt op til en overgangsordning eller anden form for varsel i forhold til denne ændring. Som lovforslaget ligger nu, er det reelt umuligt konkret at vide endsige forudse, hvordan Naalakkersuisut fremadrettet vil fordele rejekvoten.

²³ Bemærkninger til forslag af 9. november 2017 til Inatsisartutlov nr. xx af xx. xxx 2018 om fiskeri (EM 2017/87), side 97

Uanset den fremtidige fordeling, vil det være grundlovsstridigt at ændre denne uden varsel.

Det er vores vurdering, at et sådant varsel bør være mindst 20-25 år og herved svare til den reelle afskrivningsperiode for de investeringer, som er foretaget i det havgående fiskeri, jf. også nedenfor, der nærmere behandler dette spørgsmål.

8.2.4 Licenser, kvoteloft og opsigelse af kvoteandel

8.2.4.1 Lovforslagets § 22 om licenser

Det fremgår af lovforslagets § 22, at licens til fiskeri meddeles årligt til den enkelte aktør og kan være tilknyttet en højst tilladt fangstmængde.

Lovforslaget afskaffer hermed de tidsubegrænsede licenser, der pt. er udstedt med hjemmel i fiskerilovens § 14, stk. 1, nr. 2 og 4, med henblik på, at Naalakkersuisut kan udstede nye tidsbegrænsede licenser. I praksis vil afskaffelsen af de tidsubegrænsede licenser ske ved en tilbagekaldelse.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at der vil gælde et opsigelsesvarsel på 10 år for de licenser, der allerede er udstedt uden tidsbegrænsning:²⁴

”De tidsubegrænsede licenser og dertilhørende kvoteandele gøres tidsbegrænsede. Af denne ændring følger ikke, at kvoteandelene automatisk opsiges, men der fastsættes et opsigelsesvarsel for de havgående fiskerier på 10 år (i de havgående fiskerier). Licensen fornyes hvert år med et år, og der kan efter det 10. år foretages ændringer i vilkårene, som dog skal være af en sådan karakter, at aktørerne kan nå at indrette sig på dem i licensperioden.

Det er allerede i dag muligt at tilbagekalde de tidsubegrænsede licenser med ”behørigt varsel”, og da de nye regler ikke reelt ændrer i aktørernes planlægnings- og investeringsmuligheder, forventes de ikke at have betydning for økonomien i erhvervet.”

Det er vores vurdering, at tilbagekaldelsen af de tidsubegrænsede licenser med et varsel på 10 år er grundlovsstridigt, der ikke er tale om et ”behørigt varsel”, som forudsat i den nugældende fiskerilovs § 14, stk. 1, og hvis forarbejder viser, at varslet skal fastsættes dynamisk baseret på udviklingen i fiskeriet, jf. også nedenfor hvor dette spørgsmål nærmere behandles.

8.2.4.2 Kvoteloft på kvoteandele og ejerskabsandele (§ 32)

Det fremgår af lovforslagets § 32, stk. 1, at juridiske personer ikke må besidde kvoteandele, der overstiger de procentsatser, der er fastsat i bestemmelsens nr. 1-5. Der lægges med lovforslaget desuden op til at ændre de nuværende kvotelofte, ligesom det foreslås at indføre et såkaldt kombineret kvoteloft.

Det kombinerede kvoteloft for juridiske personer følger af lovforslagets § 32, stk. 1, nr. 5, og forbyder, at et juridisk selskab besidder en kvoteandel på over 20 % for kombineret havgående fiskeri af rejer, og hellefisk ved Vestgrønland.

Både direkte og indirekte besiddelse af kvoteandele skal medregnes i relation til kvotelofte. Indirekte ejerskab forstås (i) som bestemmende indflydelse over den juridiske person, der ejer kvoteandelene, og (ii)

²⁴ Lovbemærkningerne, side 23

som (delvist) ejerskab af den juridiske person, der ejer kvoteandelene direkte (eventuelt gennem flere led).²⁵

Den foreslåede ejerskabsopgørelse indebærer, at PSGs kvoteandele overstiger kvoteloftet for juridiske personer. Hvis lovforslaget vedtages, skal PSG derfor tvangssælge kvoteandele. Dette fremgår også udtrykkeligt flere steder i de almindelige bemærkninger til lovforslaget:

- *"Ny ejerskabsopgørelse og 20% kvoteloft i rejefiskeriet*

Den nye metode til opgørelse af ejerskab i rejefiskeriet og et kvoteloft på 20% medføre, at Polar Seafood Greenland A/S skal sælge aktier eller medejerskabsvarende til ca. 8 % af TAC'en (ca. 8.500 tons i forhold til 2023-TAC'en for rejer). Polar Seafood Greenland A/S ejer ikke direkte mere end kvoteloftet på 20%, men har medejerskab i andre selskaber, som man skal afstå medejerskab af.

Udover et potentielt tab for Polar Seafood Greenland A/S selskaber, mister de små selskaber ved tabet af medejerskab i en periode formentligt også adgang til kompetencer og finansiering."²⁶

- *"Kvoteloftet betyder at Polar Seafood Greenland A/S skal frasælge kvoteandele i det havgående fiskeri efter hellefisk, eller delvist afstå medejerskab af Sigguk A/S. I alt skal Polar Seafood Greenland A/S sælge aktier eller andele der svarer til ca. 6% af TAC."²⁷*
- *"Derudover medfører de nye regler om ejerskabsopgørelse og kvotelofte at der skal findes nye ejere til dele af TAC på rejer og havgående hellefisk i Vestgrønland. Reglerne rammer især Polar Seafood Greenland A/S, samt i alt tre familier, der ejer for meget i forhold til hvad der er tilladt under de nye regler."²⁸*

PSG ejer direkte eller indirekte 28 % af den samlede indenskærs og udenskærs rejekvote og dermed vil skulle afhænde kvoter eller ejerandele, der samlet nedbringer ejerskabet med 8% procentpoint.

Herudover ejer PSG direkte eller indirekte 28,1% af den samlede hellefiskekvote ved Vestgrønland og skal dermed afhænde kvote eller ejerandele, der samlet nedbringer ejerskabet med 8,1 procentpoint²⁹.

Hertil kommer, at familien Salling, direkte og indirekte ejer 21,5 % af krabbekvoten ved Vestgrønland og dermed skal frasælge 11,5 procentpoint af kvoten for at kunne opfylde, at personer direkte eller indirekte alene må eje 10 %, jf. lovforslagets § 32, stk. 2, nr. 3.

Det følger af lovforslagets § 33, stk. 1, at den såkaldte kvoteandelsperiode fastsættes til en periode på minimum 10 år, dog minimum 5 år for kvoteandele vedrørende krabbefiskeri ved Vestgrønland.

Lovforslagets § 34, stk. 1, indeholder en bestemmelse om, at Naalakkersuisut med et varsel, som svarer til

²⁵ Lovbemærkningerne, side 16 og 73

²⁶ Lovbemærkningerne, side 16

²⁷ Lovbemærkningerne, side 17

²⁸ Lovbemærkningerne, side 25

²⁹ 20 % af rejekvoten + 20 % af hellefiskekvoten = 40 %/2 = det kombinerede kvoteloft på 20 %

kvoteandelsperioden efter § 33, kan opsigse en kvoteandel. Det betyder, at de eksisterende kvoter kan opsiges 10 år for alt andet end krabbefiskeri, hvor der gælder et opsigelsesvarsel på fem år.

Opsigelsen kan højst omfatte 20 % af den oprindelige kvoteandel per år. Den opsagte kvoteandel vil tilfalde Naalakkersuisut med henblik på genfordeling, jf. § 34, stk. 2.

Bestemmelsens tiltænkte formål fremgår af forarbejderne til den foreslåede § 34:

”De fastsatte kvotelofter giver mulighed for spredning af ejerskabet. Kvoteloftsskærpelserne, ikke mindst reglen om at indirekte ejerskab skal indgå i beregningen af kvoteandelen hos aktørerne, vil føre til spredning, men sandsynligvis vil den bestå i en spredning af kapitalen i rederierne, ikke i en reel spredning af kvoteandele på flere fartøjer og aktører.

Spredning af kvoteandele forudsætter derfor med stor sandsynlighed, at kvoteandele inddrages af Naalakkersuisut og derpå genfordelt på en måde, der sikrer, at de mål, som Naalakkersuisut har sat, opfyldes.

§ 34 giver Naalakkersuisut mulighed for at tilbagetage og genfordele kvoteandele.”

Det fremgår videre af bemærkningerne til bestemmelsen, at opsigelsen først kan ske ”i året efter” kvoteandelsperioden.

En opsigelse og inddragelse af kvoteandele skal ifølge bemærkningerne følge ”almindelige forvaltningsretlige principper”, og det ”skal det i hvert tilfælde konkret overvejes, om den ønskede inddragelse statuerer ekspropriation og medfører et tab for aktørerne, som Naalakkersuisut vil være erstatningsansvarlig i forhold til.”³⁰

Hvis bestemmelsen vedtages, vil den være særdeles indgribende over for PSG, idet der er en væsentlig risiko for, at PSG’s kvoteandele vil blive frataget selskabet fra og med 10 år efter lovens vedtagelse (fem år for krabbefiskeri).

Denne risiko er understreget af bemærkningerne til bestemmelsen, der taler om en genfordeling af kvoterne, hvilket indikerer, at andre rederier vil modtage de kvoter, som PSG ejer i dag.

Under alle omstændigheder vil risikoen for, at PSG fratages kvoter, i sig selv vanskeliggøre finansiering og naturligt bremse fremtidige investeringer.

Lovforslagets varsel er i det lys ikke tilstrækkeligt, og som redegjort for nedenfor vil det efter vores vurdering udgøre et grundlovsbrud og være i strid med princippet om velerhvervede rettigheder, da der er tale om at fratage kvoter, som er lovligt erhvervet i henhold til lov.

Lovforslaget indeholder i øvrigt ingen nærmere angivelse af hvilke hensyn, der skal inddrages i forbindelse med opsigelse og omfordeling af kvoter, hvilket indebærer en nærliggende risiko for magtfordrejning (kravet om saglig forvaltning).

³⁰ Lovbemærkningerne, side 77

Denne risiko er understreget af, at det i lovforslagets almindelige bemærkninger er nævnt, at PSG vil blive særligt ramt af lovforslaget, imens Royal Greenland A/S stort set ikke berøres af lovforslaget.

8.2.5 Ikrafttræden og overgangsbestemmelser

Der er lagt op til, at loven træder i kraft den 1. januar 2025, og at den gældende fiskerilov fra 1996 med senere ændringer samtidig ophæves, jf. lovforslagets § 76, stk. 1.

Lovforslagets § 77 indeholder en overgangsbestemmelse om de foreslåede kvotelofter på kvoteandele i lovforslagets § 32:

”Et selskab, en virksomhed eller en enkeltperson, som ved lovens ikrafttræden besidder en kvoteandel, som overstiger den maksimale andel, jf. § 32, stk. 1, 2 og 3, skal ved overdragelse af kvoteandele indenfor en periode, som for den relevante bestand ikke overstiger kvoteandelsperioden, angivet i § 33, sikre, at reglerne om maksimal besiddelse af kvoteandel overholdes indenfor en periode, svarende til kvoteandelsperioden fra lovens ikrafttræden.”

Overgangsbestemmelsen må forstås på den måde, at PSG vil blive pålagt at nedbringe sine kvoter over en periode på 10 år (5 år for krabbefiskeri ved Vestgrønland) regnet fra lovens ikrafttræden – det vil sige den 1. januar 2025, hvis loven fremsættes og vedtages i sin foreliggende form.

I praksis vil dette indebære, at PSG skal afhænde sine kvoter til andre aktører.

Det fremgår af bemærkningerne til overgangsbestemmelsen, at Naalakkersuisut finder, at et varsel på 10 år er passende:³¹

”Hvorvidt ændringen indebærer ekspropriationsmæssige elementer, afhænger af en række omstændigheder, herunder særligt om indgrebet er sagligt begrundet, omfanget af de ændringer, der foretages i aktørens vilkår for at udøve sit erhverv og den tid, aktøren får til at indrette sig efter de nye omstændigheder.

Det er Naalakkersuisuts opfattelse, at naturressourcerne har en sådan karakter, at de ikke vil kunne overdrages for bestandigt til private. Det vil til enhver tid være muligt at tilbagekalde en rettighed, som er meddelt en borger til en fælles ressource. Det er Naalakkersuisuts opfattelse, at en omfordeling af ejerskab til de fælles ressourcer vil være saglig, og at det i den forbindelse vil have betydning, hvorvidt den sker som led i en langsigtet forvaltningsplan.

Samtidigt er det Naalakkersuisuts opfattelse, at borgere, som har modtaget brugsretten til en ressource, og som har indrettet sig på at kunne bruge denne ressource –og måske ligefrem betalt for denne rettighed – har krav på, at der tages hensyn til de berettigede forventninger, som vedkommende har til sin adgang til ressourcen.

Opfylder Naalakkersuisut dette krav, derved at ændringerne sker gradvist og/eller med et passende varsel, vil der kunne finde ændringer i vilkårene sted, også for så vidt angår størrelsen af kvoteandelen. Det bemærkes i denne forbindelse, at der allerede i forbindelse med indførelsen af IOK i det havgående fiskeri i 1991 blev lagt vægt på, at de rettigheder, som blev overført til den enkelte aktør, ikke var overdraget for evigt, men ville kunne kaldes tilbage med et passende varsel, som dengang ansås for at være

³¹ Lovbemærkninger side 118-119

i størrelsesordenen fem år.”

8.3 Ekspropriation efter grundlovens § 73

Det er vores vurdering, at lovforslagets § 18 om ophævelse af den lovfæstede fordeling af rejekvoter mellem den kystnære og den havgående flådekomponent, § 22 om licenser, § 32 om kvotelofter, og § 34 om adgangen til opsigelse af kvoteandele hver især udgør ekspropriative indgreb i grundlovens § 73's forstand.

Det indebærer, at indgrebet alene kan gennemføres imod fuld erstatning.

Lovforslaget lægger ikke op til, at der skal udbetales erstatning, hvorfor de nævnte bestemmelser er grundlovsstridige.

Vores vurdering er baseret på følgende delkonklusioner:

- De foreslåede indgreb er rettet mod en beskyttet ejers ejendom
- De foreslåede indgreb i ejendommen har karakter af en afståelse
- Der ydes ikke fuld erstatning for indgrebet

8.3.1 Det foreslåede indgreb er rettet mod en beskyttet ejers ejendom

Det første spørgsmål i forhold til vurderingen af lovforslagets grundlovsmæssighed er, om licenser og kvoter falder under grundlovens definition af ejendom.

Grundlovens § 73 har følgende ordlyd:

”Ejendomsretten er ukrænkelig. Ingen kan tilpligtes at afstå sin ejendom, uden hvor almenvellet kræver det. Dette kan kun ske ifølge lov og mod fuld erstatning.”

Der er enighed om, at begrebet ”ejendom” i grundlovens § 73 skal forstås bredt.

Det er ikke blot ejendom i form af retten til en genstand, der er omfattet af bestemmelsen, men også f.eks. brugsrettigheder, servitutter og grundbyrder, jf. ekspropriationslovens §2 er utvivlsomt beskyttet ”ejendom” efter grundloven, og det samme er en tidsubegrænset licens, hvilket lovgiver også allerede tilbage i 1990 bekræftede, jf. ovenfor.

Eftersom indgrebet er rettet imod PSG's ejendom, gælder betingelserne i grundlovens § 73.

8.3.2 Det foreslåede indgreb i ejendommen har karakter af en afståelse

Det næste spørgsmål i forhold til vurderingen af lovforslaget i henhold til grundlovens § 73 er, om de foreslåede regler indebærer afståelse af ejendom for PSG, eller om der i stedet er tale om generel lovregulering af begrænset intensitet, som falder uden for grundlovens § 73.

Det er vores vurdering, at lovforslaget utvivlsomt vil indebære afståelse af ejendom i grundlovens § 73's forstand. Vurderingen af, om der er tale om afståelse af ejendom, beror på en helhedsvurdering af lovforslagets konkrete indvirkning på PSG. Denne vurdering skal efter retspraksis ske på grundlag af de nedenfor nævnte hensyn.

Der er ikke tale om kumulative betingelser, men derimod forskellige hensyn, som domstolene i praksis hver for sig har lagt vægt på i grænsedragningen mellem ekspropriation og erstatningsfri regulering.

- Overførelseskriteriet: indebærer en vurdering af, om indgrebet går ud på at overføre rettigheden fra den hidtidige ejer til en ny ejer eller at tilintetgøre denne udnyttelse.
- Kriteriet "generelt contra konkret": indebærer en vurdering af, i hvilken grad indgrebet er generelt eller konkret, herunder om det rammer mange eller få.
- Intensitetskriteriet: indebærer en vurdering af, hvor byrdefuldt indgrebet er for den eller de berørte.
- Causa-kriteriet: indebærer en vurdering af begrundelsen for indgrebet. Dette hensyn tillægges dog efter praksis mindre betydning i forbindelse med afgrænsningen mellem afståelse og erstatningsfrie reguleringer.

I forholdet til lovudkastets bestemmelser taler alle fire hensyn og den relevante retspraksis for, at lovforslagets indgreb skal kvalificeres som ekspropriation, hvis loven vedtages i sin nuværende form.

Lovforslagets bestemmelser betyder, at PSG skal afstå både kvoter og licenser, hvilket vil medføre endog særdeles betydelige tab og derfor have en mærkbar negativ påvirkning af selskabets forretningsaktivitet.

Skadevirkningen vil opstå allerede fra lovforslagets fremsættelse, da det derefter vil blive umuligt at opnå finansiering og fremtidige investeringer, hvilket vil medføre mindre aktivitet og tabte arbejdspladser. De negative konsekvenser af lovforslaget og dermed de økonomiske tab vil med andre ord ikke først manifestere sig efter 10 år.

I forhold til reje-TAC-fordelingen er lovforslaget tavst om, hvilken retstilstand lovgiver rent faktisk ønsker at opnå. Som lovforslaget er formuleret, kan dog lægges til grund, at der sker en ophævelse af den eksisterende reje-TAC-fordelingen, jf. ovenfor.

Denne ophævelse er efter vores vurdering ekspropriation, idet der reelt vil ske en fortabelse af beskyttede ejendomsrettigheder.

Erstatningen kan først beregnes, når den fordeling er mere klar.

Hvis der for eksemplets skyld tages udgangspunkt i en 50/50 % fordeling mellem det havgående og kystnære rejefiskeri, som var den fordeling, lovgiver foreslog med forslaget til en ny fiskerilov i 2017, vil licenshaverne af de havgående kvoter som følge af en sådan ændring miste ca. 12 % af deres samlede kvote. Tabet vil dog være betydeligt højere end 12 % af den nuværende omsætning, da størstedelen af licenshavernes fortjeneste ligger i marginen. Således ville flere licenshavere formentligt ikke kunne justere omkostningerne på en måde, så tabet begrænses til 12 %.

Den historiske begrundelse for den nuværende TAC-fordeling, der blev indført i 2002, er også af relevans for bedømmelsen af indgrebet. Ændringen skete som nævnt på grundlag af en aftale mellem KNAPK og APK, og fiskeriet havde altså samtykket til indgrebet. Herudover var det netop hensynet til adgangen til finansiering mv., der begrundede ændringen i TAC-fordelingen, hvilket også fremgik af 2002-loven. Endelig blev det allerede med introduktionen af den nye TAC-fordeling fremhævet i forarbejderne, at der ville være tale om ekspropriation, hvis senere ændrede fordelingen, jf. ovenfor.

Ovennævnte forhold understøtter klart, at licenshaverne har haft en klar, berettiget forventning om, at TAC-fordelingen ville bestå uændret, og at licenshaverne i hvert fald har kunnet foretage investeringer i

tillid til den nuværende fordeling uden at lide tab.

Det er på det grundlag vores samlede vurdering, at lovforslagets regler om ophævelse af fordeling af rejekvoten mellem den kystnære og den havgående flådekomponent, om licenser og om IOK'er indebærer en "*afståelse*" af ejendom for PSG i grundlovens § 73's forstand.

8.3.3 Lovforslaget lever ikke op til kravene for lovlig ekspropriation

Som nævnt ovenfor følger det af grundlovens § 73, at indgreb i ejendomsret, der har karakter af ekspropriation, kun kan ske ifølge lov, hvor almenvellet kræver det, og kun mod fuldstændig erstatning.

Det følger af bestemmelsens ordlyd, at det er en forudsætning for, at der er sket lovlig ekspropriation, at (i) indgrebet er sket med hjemmel i lov, (ii) af hensyn til almenvellet og (iii) mod fuldstændig erstatning.

De behandlede indgreb sker via lov. Det er dog tvivlsomt, om lovforslaget sker af behørigt hensyn til almenvellet, da forslaget vil få betydelige negative konsekvenser for den grønlandske økonomi i form af mindre effektivt fiskeri, tab af arbejdspladser og faldende skatteindtægter.

Det fremgår således af lovforslagets almindelige bemærkninger, at økonomiske analyser – hvilket vi er enige i - viser, at det er den del af fiskeriet, hvor der er den største koncentration af fartøjer, der bidrager mest til samfundet.³² Spredningen vil derfor uundgåeligt føre til en forringelse af fiskeriets bidrag til den samlede grønlandske velfærd.

Princippet om økonomisk bæredygtighed taler derfor direkte imod at ændre kvotelofterne fastsat i den gældende fiskerilovs § 15, stk. 3 og 4.

Under alle omstændigheder lever lovforslaget ikke op til betingelserne for lovlig ekspropriation, allerede fordi der ikke lægges op til at yde fuldstændig erstatning for de tab, som lovforslagets regler om reje-TAC-fordeling, licenser og kvoteloft vil påføre PSG – og flere andre aktører.

8.3.3.1 Behørigt varsel i relation til lovlig ekspropriation

Som anført ovenfor kan Landstinget kun efter den gældende fiskerilovs § 14, stk. 1, sidste punktum, med "*behørigt varsel*" ved lov tilbagekalde tidsbegrænsede licenser.

Selvstyret kan ikke omgå ekspropriationsbeskyttelsen – og beskyttelsen af borgerens berettigede forventninger om at kunne udnytte licenserne – ved i lovforslaget at fastsætte et opsigelsesvarsel på 10 år. Som redegjort for tidligere lægger forarbejderne til fiskerilovens § 14, stk. 1, op til, at varslet må fastsættes dynamisk.

I det moderne fiskeri foretages investeringer typisk med afskrivningsprofiler på op til 25 år, og varslet skal derfor være på minimum 25 år for at kunne anses som "*behørigt*" efter grundloven og fiskerilovens § 14, stk. 1.

Det er vores vurdering, at de tidsbegrænsede licenser alene kan tilbagekaldes med et varsel på mindst 25 år. Hvis licenserne tilbagekaldes med kortere varsel, vil der være tale om ulovlig ekspropriation.

³² Lovbemærkningerne, side 5

Ej heller for så vidt angår lovforslagets regler om IOK'er kan Selvstyret komme uden om ekspropriationsbeskyttelsen ved at fastsætte et opsigelsesvarsel på 10 år, idet de samme hensyn, som behandlet ovenfor, gør sig gældende i forhold til disse regler.

Det samme gælder reje-TAC-fordelingen. De reelle afskrivningsperioder for de investeringer, som er foretaget til det havgående rejefiskeri, er på mellem 20-25 år. Medmindre der gives et varsel med en længde, der svarer til afskrivningsperioden, vil ændringen af reje-TAC-fordelingen derfor efter vores vurdering udgøre ekspropriation efter grundlovens § 73 med krav om fuld erstatning.

8.4 Lovforslagets forhold til forvaltningsretten

Den grønlandske forvaltning er underlagt den grønlandske forvaltningslov³³.

Den grønlandske forvaltningslov suppleres af almindelige retsprincipper, herunder legalitetsprincippet (kravet om lovhjemmel) og ligebehandlingsprincippet (de lige skal behandles lige, og det ulige skal behandles ulige).

Dertil kommer dels princippet om berettigede forventninger, hvorefter borgere, der har handlet i rimelig tillid til konkrete myndighedshandlinger, kan få erstatning for tab, der skyldes at myndighederne agerer i strid med den berettigede forventning, dels magtfordrejningslæren (krav om saglig forvaltning).

Lovforslaget indeholder tydelige elementer af magtfordrejning. Det manifesterer sig klarest i den foreslåede § 32 om kvotelofter, hvor Royal Greenland A/S favoriseres i forhold til private aktører, herunder ikke mindst PSG, jf. også nedenfor.

Lovforslaget indeholder ikke en objektiv, saglig begrundelse herfor, og det efterlader et indtryk af, at forslaget specifikt har til formål at forfordele private aktører til fordel for Royal Greenland A/S. Dette understreges af, at forarbejderne med specifik omtale af PSG fremhæver, hvilke negative konsekvenser – i form af afhændelse af kvoter – reglerne, hvis gennemført, vil have, jf. ovenfor.

Lovforslaget har på denne måde karakter af en slags de facto singulær lovgivning derved, at lovgiver eksplicit fremhæver, hvorledes de foreslåede regler vil påvirke en bestemt aktør – nemlig PSG. Der understøtter den opfattelse, at der er falske lodder i vægtskålen i forhold til, hvilke hensyn der reelt forsøges varetaget med lovforslaget.

Det er helt åbenlyst retssikkerhedsmæssigt uholdbart, at lovgivning, der skal sætte rammerne for Grønlands vigtigste erhverv, er udformet på denne måde, og det skal ændres inden en eventuel fremsættelse. Det vil i den forbindelse være oplagt at fjerne alle de elementer af lovforslaget, som direkte eller indirekte favoriserer Royal Greenland A/S i forhold til de private aktører.

Det er desuden vores vurdering, at lovforslaget er i strid med det forvaltningsretlige princip om berettigede forventninger.

Der er flere eksempler i retspraksis på, at borgere, der har handlet i tillid til offentlige myndigheders retsakter og mere uformelle tilkendegivelser, er blevet tilkendt erstatning, når disses forventninger er bristet, selvom der ikke er tale om ekspropriation.

³³ Den grønlandske forvaltningslov, jf. Selvstyrets lovbekendtgørelse nr. 4 af 20. april 2021

PSG har handlet i tillid til de politiske udmeldinger, som Selvstyret løbende er kommet vedrørende rammevilkårene for erhvervet, herunder at PSG har kunnet udnytte licenserne i mange år. Dette har blandt andet ført til, at PSG har foretaget betydelige investeringer i tillid hertil, der blev godkendt af Selvstyret, uden at Selvstyret advarede om, at licenserne kunne falde bort. De seneste kvotekøb i koncernen af betydning har fundet sted i 2015. PSG Greenland A/S eller ejerne bag har dog erhvervet ejerandele i selskaber, der ejer rejekvote og hellefisk indenfor de seneste år.

Det er på det grundlag vores vurdering, at lovforslaget også er i strid med princippet om berettigede forventninger, hvis fiskerilicenserne bliver tilbagekaldt uden behørigt varsel, jf. ovenfor.

8.5 Lovforslagets forhold til den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK)

Ejendomsretten er desuden beskyttet i artikel 1 i tillægsprotokollen af 1950 til EMRK.

Menneskerettighedskonventionsloven, der inkorporerer EMRK, er sat i kraft for Grønland ved kongelig anordning.³⁴ Bestemmelsen i tillægsprotokollens artikel 1 lyder:

”Enhver fysisk eller juridisk person har ret til respekt for sin ejendom. Ingen må berøves sin ejendom undtagen i samfundets interesse og i overensstemmelse med de betingelser, der er fastsat ved lov og følger af folkerettens almindelige principper.”

Det følger heraf, at også kvoteandele er omfattet af bestemmelsen. Spørgsmålet om, hvorvidt et eventuelt indgreb i rettigheden er gyldigt, afgøres efter en helhedsvurdering med inddragelse af forskellige momenter, der har ligheder med vurderingen i henhold til grundlovens § 73.

Det er i lyset af disse kriterier og på grundlag af de forhold, som er fremhævet ovenfor, vores vurdering, at lovforslagets bestemmelser om ændrede kvoter og licenser er i strid med EMRK 1. tillægsprotokol artikel 1.

8.5.1 Diskrimination efter den europæiske menneskerettighedskonventions art. 14

Det er herudover vores vurdering, at lovforslagets bestemmelse om kvotelofter i § 32 er i strid med EMRK artikel 14 om diskrimination, idet der lægges op til forskelsbehandling mellem privatejede og offentligt ejede selskaber.

Hvis lovforslaget vedtages i sin nuværende form, vil det indebære, at PSG skal afstå et betydeligt antal kvoteandele, som selskabet ikke ville være forpligtet til at afstå, hvis selskabet var offentligt ejet. Denne forskelsbehandling er hverken sagligt begrundet eller proportional.

Som nævnt ovenfor lægger lovforslagets § 32 op til en ændring af de eksisterende kvotesatser. Lovforslaget differentierer på visse punkter mellem kvotelofter for privatejede selskaber og offentligt ejede selskaber på en måde, der favoriserer de offentligt ejede selskaber.

Det følger af EMRK art. 14, at det er forbudt at diskriminere i forhold til de rettigheder, som er omfattet af EMRK, herunder ejendomsretten.

EMRK artikel 14 har følgende ordlyd:

³⁴ Kgl. anordning nr. 841 af 2001, jf. § 5 i lovbekendtgørelse nr. 750 af 19. oktober 1998. Se også Grønlandsk Lovregister 2023 (opdateret pr. 31. december 2023), side 154.

”Nydelsen af de i denne konvention anerkendte rettigheder og friheder skal sikres uden forskel på grund af køn, race, farve, sprog, religion, politisk eller anden overbevisning, national eller social oprindelse, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel og ethvert andet forhold.”

Det er fastslået i retspraksis, at der indgår tre elementer i vurderingen af, om der er sket ulovlig diskrimination:

- i. om den påståede forskelsbehandling finder sted med hensyn til en rettighed eller frihed, der er anerkendt i konventionen eller protokollerne;
- ii. om der er tale om forskelsbehandling i sammenlignelige situationer, og
- iii. om forskelsbehandlinger er sagligt begrundet og proportional.

Som anført ovenfor er kvoteandele utvivlsomt en ejendomsret, der er beskyttet efter EMRK.

PSG og offentligt ejede selskaber, der er omfattet af lovforslaget (Royal Greenland), udfører helt samme virksomhed. Den eneste forskel på de to selskabers aktiviteter er ejerskabet.

Denne forskel kan ikke i sig selv begrunde en forskelsbehandling, da det afgørende for vurderingen af diskrimination er aktiviteten, der udføres. Menneskerettighedsdomstolen har i sin praksis fastslået, at forskelsbehandling mellem lejere i offentlige henholdsvis private byggerier og ansatte af henholdsvis private og offentlige arbejdsgivere udgør forskelsbehandling omfattet af EMRK artikel 14.

Det er på det grundlag vores vurdering, at lovforslaget indfører en forskelsbehandling, der er omfattet af EMRK.

Det næste spørgsmål er, om denne forskelsbehandling kan begrundes sagligt og er proportional. Menneskerettighedsdomstolen har i sin praksis udtrykkeligt fastslået, at en generel lovændring, der måtte diskriminere i forhold til ejendomsretten, kun er legitim, hvis den er *”rimelig og objektivt begrundet”*.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at forslaget bygger på en række principper, herunder økonomisk bæredygtighed, og at fiskeressourcerne er samfundets ejendom. Samtidig fremgår det også af de almindelige bemærkninger, at principperne samlet taler for en spredning af ejerskabet af kvoteandele, herunder ved indførelse af kvoteloftet.

Bemærkningerne må altså forstås sådan, at lovgiver ønsker en større spredning af ejerskabet, hvilket ikke kan begrunde en større koncentration hos Royal Greenland A/S. Lovforslagets ræsonnement burde tværtimod indebære, at kvoteloftet for offentligt ejede selskaber burde være på samme niveau som kvoteloftet for private selskaber.

Lovforslagets forskelsbehandling mellem private og offentligt ejede selskaber er under alle omstændigheder disproportional.

Kvoteloftet medfører, at PSG skal afstå et betydeligt antal kvoter og som følge heraf også afvikle en betydelig del af selskabets forretning mens det offentligt ejede Royal Greenland stort set ikke berøres.

9.0 For kort høringsfrist og magtfordrejning

I bemærkningerne til loven fremføres flere steder direkte at loven får en negativ indflydelse for PSG og dens ejere.

I et retssystem der ønsker respekt og påstår at være på højde med vestlige demokratiers er princippet om partshøring en grundlæggende rettighed der sikrer at de berørte parter får mulighed for at blive hørt, når der træffes afgørelser der direkte påvirker parten.

Partshøring favner endvidere principper om retfærdighed, retssikkerhed, individuelle rettigheder, åbenhed, demokrati og et forbedret beslutningsgrundlag ved at alle parter gives mulighed for at blive hørt herunder indrømmes den fornødne tid til at afgive svar og dermed mulighed for at beskytte deres individuelle rettigheder og deltage aktivt i, at den politiske proces frem mod lovens fremlæggelse og behandling sker på et objektivt og sagligt grundlag således Departementet for Fiskeri og Fangst samt det politiske system får et nuanceret og informativt beslutningsgrund i stedet for en forceret proces hvor beregninger forbliver skjult og der dermed er risiko for at beslutningstagning finder sted på et uigennemsigtigt grundlag.

PSG var som alle andre der anser sig som part alene indrømmet 8 ugers høringsfrist som endda strakte sig hen over jul og nytår, og hvor der er givet afslag på en forlænget frist.

Vi må derfor antage at Departementet for Fiskeri og Fangst ikke er interesseret i at modtage kvalificerede og gennemberegne hørings svar, men i stedet har ønsket at forcere lovgivningen igennem selv om den har været undervejs i mange år. Der ses ikke et akut behov for at haste loven igennem.

Royal Greenland har på den anden side aktivt deltaget i beregninger der ligger til grundlag for lovudkastet og har dermed haft langt mere tid til at konsekvensberegne lovens effekter og givet gjort sin indflydelse gældende i dette forløb, hvilket bl.a. underbygges af, at loven i sin nuværende udformning ingen større negative konsekvenser har for Royal Greenland's kvoter og loven i sin nuværende udformning alene er designet til at begrænse kvoteejerskabet for enkelte privatejede koncerner og private personer.

GE har søgt om aktindsigt i de beregninger der ligger til grundlag for loven bl.a. for at kunne kvalificere beregningerne, men har fået afslag. Det viser i vores optik med alt tydelighed at man ikke ønsker kvalificeret modspil til loven og de økonomiske beregninger der ligger til grund derfor.

Loven i sin foreliggende udgave er dermed i vores optik magtfordrejning af værste skuffe eftersom Departementet for Fiskeri og Fangst bevidst har udformet udkastet til ny fiskerilov på en sådan måde, at den favoriserer eller beskytter Royal Greenland, på bekostning af privatejede selskaber og almenvellet og uden lyst til at fremlægge de økonomiske beregninger der ligger til grund for loven.

Dette indebærer et misbrug af den lovgivende magt til partisk fordel, hvilket underminerer retfærdighed, lige konkurrencevilkår og den overordnede integritet i lovgivningsprocessen samt indgyder til endnu mere manglende tillid til det grønlandske politiske system og magthaverne og deres evne til at forvalte den magt de er betroet.

På vegne af

Polar Seafood Greenland A/S med tilhørende datterselskaber og associerede selskaber samt familierne Brøns og Salling.

Med venlig hilsen

Miki Jonas Brøns

Bent Salling